

RAPORT O STANIE MIASTA

DZIERŻONIÓW 2020

Opracowanie: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Redakcja, projekt graficzny, skład: Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji UM w Dzierżoniowie Przy publikacji danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczna wersja raportów o stanie miasta z lat 2010-2014, 2014-2018, za 2018 r. i 2019 r. oraz „Raport o stanie miasta za 2020 r.” w dostępności cyfrowej znajduje się na stronie internetowej www.dzierzonow.pl w zakładce MIASTO.

SPIS TREŚCI

1. Urząd Miasta
2. Rada Miejska
 - 2.1. Działalność Rady Miejskiej
 - 2.2. Sesje Rady Miejskiej, uchwały, interpelacje i zapytania radnych
 - 2.3. Nadanie tytułu Zasłużonego dla Dzierżoniowa
 - 2.4. Obchody 30-lecia Odrodzonego Samorządu Terytorialnego
3. Dzierżoniów w liczbach
4. Budżet
 - 4.1. Dochody budżetowe
 - 4.2. Wydatki budżetowe
 - 4.3. Przychody i rozchody budżetu
 - 4.4. Zadłużenie gminy
5. Inwestycje
6. Dzierżoniów dla mieszkańców
 - 6.1. Edukacja
 - 6.1.1. Żłobki
 - 6.1.2. Przedszkola
 - 6.1.3. Szkoły Podstawowe
 - 6.1.4. iPrzedszkole - nowa technologia
 - 6.1.5. Lider Edukacji
 - 6.2. Polityka społeczna
 - 6.2.1. Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)

- 6.2.2. Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS)
- 6.2.3. Dzienny Dom Senior +
- 6.2.4. Realizacja strategii/programów w zakresie polityki społecznej
- 6.3. Pozostałe inicjatywy
 - 6.3.1. Zespół ds. osób z niepełnosprawnością
 - 6.3.2. Rada Kobiet
- 6.4. Organizacje pozarządowe
- 6.5. Kultura
 - 6.5.1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury (DOK)
 - 6.5.2. Muzeum Miejskie Dzierżoniów (MMD)
 - 6.5.3. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna (M-BP)
 - 6.5.4. Sport
 - 6.5.5. Gala Sportu
- 6.6. Działania w zakresie komunikacji społecznej i promocji
 - 6.6.1. Okno Artystyczne
 - 6.6.2. Współpraca z miastami partnerskimi
 - 6.6.3. Działania promocyjne
- 7. Działania przeciwko pandemii
- 8. Gospodarka
 - 8.1. Podstrefa Dzierżoniów - Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST - PARK”
 - 8.2. Firmy funkcjonujące na terenie Dzierżoniowskiej Podstrefy oraz w jej bliskim sąsiedztwie
 - 8.3. Firmy funkcjonujące w Dzierżoniowskim Parku Przemysłowym (ul. Strefowa)
 - 8.4. Rynek pracy i gospodarcze dane statystyczne
 - 8.5. Najliczniejsze branże - struktura przedsiębiorców wg. PKD 2007 w 2020 r.
 - 8.6. Wspieranie lokalnego biznesu
 - 8.7. Pomoc De Minimis
 - 8.8. Regionalna Pomoc Inwestycyjna
 - 8.9. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorców
 - 8.10. Strona internetowa Invest in Dzierżoniów

- 8.11. Strategie gospodarcze
 - 8.11.1 Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa
 - 8.11.2. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2014-2020
 - 8.11.3. Strategia Rozwoju Sudety 2030
- 8.12. Pozyskane środki zewnętrzne (europejskie i krajowe) - projekty zatwierdzone do finansowania w 2020 r.
 - 9. Ochrona środowiska i usługi komunalne
 - 9.1. Gospodarka odpadami komunalnymi
 - 9.2. Gospodarka wodno-ściekowa
 - 9.3. Jakość powietrza
 - 9.4. Komunikacja publiczna
 - 10. Zagospodarowanie przestrzenne
 - 10.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
 - 10.2. Plany Zagospodarowania Przestrzennego
 - 11. Mieszkalnictwo
 - 11.1. Mieszkaniowy zasób gminy
 - 11.2. Budownictwo i remonty
 - 11.3. Nagrody za dbałość o nieruchomości
 - 11.4. Czysze
 - 11.5. Sprzedaż
 - 11.6. Oferta dla osób o średnich i wyższych dochodach
 - 11.7. Wsparcie osób z trudnościami mieszkaniowymi
 - 12. Nieruchomości gminne
 - 12.1. Zestawienie powierzchni nieruchomości gminnych
 - 12.2. Gospodarowanie nieruchomościami gminnymi
 - 12.2.1. Powiększenie zasobu nieruchomości w 2020 r.
 - 12.2.2. Wyłączenie części zasobu nieruchomości
 - 12.2.3. Przekazanie w trwały zarząd nieruchomości jednostkom organizacyjnym gminy
 - 12.2.4. Zarządzanie nieruchomościami gminnymi
 - 12.2.5. Oddawanie nieruchomości w najem, dzierżawę, użyczenie

12.2.6. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele

mieszaniowe w prawo własności tego gruntu

13. Inne istotne działania burmistrza

13. Dzierżoniów w sieci

WSTĘP

Efekty działalności dzierżoniowskiego samorządu, zmiany, jakie zaszły w naszym mieście i szczegółowe informacje o finansach Dzierżoniowa to najważniejsze filary „Raportu o stanie miasta za 2020 rok”. Informacje podane są w zestawieniu z ubiegłymi latami. Pozwala to na porównania i obserwację trendów w zarządzaniu i w rozwoju Dzierżoniowa.

Wierzę, że ta publikacja będzie dobrym źródłem sprawdzonej wiedzy o naszym samorządzie, ale także o życiu w mieście i sukcesach, które w minionym roku tak licznie odnosili mieszkańcy, pomimo trudnej sytuacji wynikającej z pandemii Coronawirusa, z którą borykaliśmy przez niemal cały 2020 rok.

Zapraszam do lektury.

Burmistrz Dzierżoniowa Dariusz Kucharski

1. URZĄD MIASTA

Jest jednostką budżetową powołaną do wykonywania zadań publicznych o znaczeniu lokalnym. Realizuje zadania własne, wynikające z ustaw i uchwał rady, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz przyjęte na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

Urząd Miasta w Dzierżoniowie podzielony jest na 19 komórek organizacyjnych. Liczba ta obejmuje wydziały, biura wchodzące w skład wydziałów, samodzielne biura i 6 samodzielnych stanowisk. W urzędzie zatrudnionych jest obecnie 116 osób.

Wprowadzony w całym kraju stan zagrożenia epidemicznego spowodowany wirusem SARS COV-2 znacząco wpłynął na codzienne funkcjonowanie urzędu. W marcu 2020 r. wprowadzona została czasowa zmiana organizacji pracy oraz zasad obsługi klienta, tak aby zminimalizować ryzyko rozprzestrzeniania się koronawirusa, a jednocześnie zapewnić ciągłości pracy i realizowanych przez urzędników procesów. Przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa urząd realizuje swoje zadania na bieżąco. Zapewnia też mieszkańcom Dzierżoniowa załatwienie wszystkich spraw niecierpiących zwłoki lub wymagających osobistej obecności interesantów.

Informacje o bieżących działaniach samorządu można znaleźć na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl, kwartalniku „Goniec dzierzoniowski” oraz najpopularniejszych mediach społecznościowych.

2. RADA MIEJSKA

Kadencja Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji rozpoczęła się w listopadzie 2018 r., i zakończy w 2023 r. Rada, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, jest organem stanowiącym i kontrolnym.

Skład Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji opublikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w zakładce „Rada Miejska”.

2.1. DZIAŁALNOŚĆ RADY MIEJSKIEJ

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Określone zadania wykonują organy gminy:

- Rada Miejska Dzierżoniowa (organ stanowiący),
- burmistrz Dzierżoniowa (organ wykonawczy), który wykonuje uchwały rady i zadania określone przepisami prawa.

Rada Miejska podejmuje uchwały, burmistrz wydaje zarządzenia, które składają się na szeroko pojęte prawo lokalne Dzierżoniowa. Burmistrz przedkłada radzie sprawozdania z pracy w okresie między sesjami, a po zakończeniu kwartału – sprawozdanie z wykonania uchwał. Sprawozdania publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Dzierżoniowie w zakładce „Sprawozdania i kontrole”.

2.2. SESJE RADY MIEJSKIEJ, UCHWAŁY, INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH

W 2020 r. Rada Miejska Dzierżoniowa obradowała na 11 sesjach. Z powodu zaostrzenia przepisów dotyczących zgromadzeń w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19 w kwietniu, maju, październiku, listopadzie i grudniu obrady radnych odbyły się w formie zdalnej.

Obrady transmitowane są na żywo w internecie. Można je oglądać, tak jak późniejsze nagrania z sesji, na stronie internetowej miasta www.dzierzoniow.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Transmisje i nagrania sesji”).

Rada podjęła 116 uchwał, z czego 106 zostało przygotowanych przez burmistrza. Najwięcej, bo 46 z nich, dotyczyło finansów, 25 - oświaty, wychowania i pomocy społecznej, 13 - zagospodarowania przestrzennego i gospodarki mieniem komunalnym, 10 - działalności rady, 6 - ochrony środowiska i usług komunalnych, 5 - Strategii Rozwoju Miasta, a 11 - innych spraw.

Radni złożyli 21 interpelacji i zapytań oraz wniosków, które zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym opublikowano wraz z odpowiedziami burmistrza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Interpelacje i zapytania”).

2.3. NADANIE TYTUŁU ZASŁUŻONEGO DLA DZIERŻONIOWA

Kapituła Medalu Rady Miejskiej Dzierżoniowa w 2020 r. uhonorowała Medalami za Zasługi dla Dzierżoniowa: Marka Pioruna - burmistrza w latach 2002-2014, Wiesława Pisarskiego - trenera piłki nożnej w Lechii Dzierżoniów oraz Aleksandra Szymanowskiego i Janusza Moskalskiego - trenerów piłki ręcznej w MKS „Żagiew” Dzierżoniów.

Z sylwetkami wszystkich Zasłużonych dla Dzierżoniowa można zapoznać się na stronie www.dzierzonow.pl - zakładka „Miasto”.

2.4. OBCHODY 30-LECIA ODRODZONEGO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Rok 2020 był wyjątkowy dla samorządu terytorialnego w Polsce. 27 maja miała odbyć się uroczysta sesja z okazji 30-lecia samorządu terytorialnego, która została odwołana z powodu epidemii koronawirusa. Tego dnia w kościele pw. św. Jerzego, z zachowaniem reżimu sanitarnego, odprawiona została msza św. w intencji samorządu, w której udział wzięli radni wszystkich kadencji, samorządowcy, burmistrzowie, przewodniczący rad, starosta oraz wicewojewoda dolnośląski.

Dla uczczenia rocznicy wyborów samorządowych, które w sposób symboliczny rozpoczęły nową historię polskiej samorządności w mieście, przewodniczący RM wspólnie z wiceprzewodniczącymi, przewodniczącymi rady poprzednich kadencji i burmistrzem podjął kilka działań:

- zebrano informacje do publikacji poświęconej jubileuszowi pt. „Dzierżoniów i jego mieszkańcy” III tom, która powstała przy udziale Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa. Publikacja trafi do odbiorców w 2021 r.,
- wystąpiono za pośrednictwem Wicewojewody Dolnośląskiego Jarosława Kresy do Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji o przyznanie jubileuszowych odznaczeń 20 dzierżoniowskim samorządowcom. Nie otrzymano jeszcze decyzji o ich przyznaniu,

- 27 listopada 2020 r. posadzono w parku im. Józefa Buczyłki w Dzierżoniowie 8 dębów, które symbolizują każdą kadencję Rady Miejskiej Dzierżoniowa, a 9 dęb - burmistrza,
- zamontowano tablicę pamiątkową z okazji 30-lecia samorządu w dzierżoniowskim ratuszu. Uroczyste odsłonięcie zaplanowano na 2021 r.

W Rok Samorządności wpisało się także umieszczenie kapsuły czasu w Muzeum Miejskim Dzierżoniowa (listopad 2020 r.). W kapsule zamknięto treść wezwania do przyszłych pokoleń. Podpisali je przewodniczący Rady Miejskiej oraz burmistrz Dzierżoniowa. W kapsule umieszczono zdjęcia aktualnej Rady Miejskiej Dzierżoniowa, znaczki zasłużonych i honorowych obywateli Dzierżoniowa, pamiątkowe monety z okazji 750-lecia miasta, aktualne publikacje, foldery promocyjne i gazety.

3. DZIERŻONIÓW W LICZBACH

ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego 30 442

liczba kobiet 16 550

liczba mężczyzn 13 392

urodzenia mieszkańców 190

akty urodzenia zarejestrowane w USC 532

akty urodzenia zagraniczne 58

zgony mieszkańców 507

akty zgonu zarejestrowane w USC 786

w tym akty zgonu zagraniczne 12

akty małżeństw ogółem 125

śluby konkordatowe 47

śluby cywilne 62

śluby zagraniczne 16

wyroki rozwodowe 89

przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa 188

pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie 26

4. BUDŻET

Budżet miasta realizowany jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską Dzierżoniowa. Uchwała ta określa plan dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz źródła pokrycia deficytu lub kierunki rozdysponowania nadwyżki. Projekt przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta. Politykę finansową miasta wytycza także wieloletnia prognoza finansowa (WPF) stanowiąca plan strategiczny obrazujący podstawowe wartości budżetu roku bieżącego, jak i lat następnych. WPF jest dokumentem, który pozwala na racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi w perspektywie wieloletniej, w tym planowanie przedsięwzięć, na których oparte są coroczne inwestycje.

Rok 2020 był trudny dla finansów samorządowych za sprawą pandemii wirusa SARS-CoV-2. Miasto od początku pandemii analizowało budżet po stronie dochodów i wydatków. W trakcie roku plan dochodów został urealniony i zmniejszony z kwoty 160 230 407 zł (plan na 1.01.2020 r.) do 155 842 005 zł (plan na 31.12.2020 r.), czyli zmniejszył się o 2,73%. Natomiast dzięki stałemu monitorowaniu wydatków udało się wykonać zadania gminy przy mniejszym, niż pierwotnie zakładano, planie. Plan wydatków na 1.01.2020 r. wynosił 158 382 826 zł, a na 31.12.2020 r. - 153 483 283 zł, czyli zmniejszył się o 3,13%. Faktyczne wykonanie dochodów na 31.12.2020 r. zamknęło się kwotą 159 805 058,87 zł (102,54% planu), a wydatków kwotą 149 071 737,28 zł (97,15% planu).

Realizacja finansowa wymienionych składników budżetu wskazuje, że wykonanie dochodów w 2020 r. było zgodne z planem. Prognozowane dochody ogółem w wysokości 155 842 005 zł zrealizowano w kwocie 159 805 058,54 zł, co stanowi 102,54% planu. Wydatkowanie środków było oszczędne, jednak pozwoliło na wykonanie zadań miasta. Planując budżet na poziomie 153 438 283 zł, miasto wydatkowało środki w wysokości 149 071 737,28 zł, co stanowi 97,15% planu. W 2020 r. uzyskaliśmy nadwyżkę operacyjną w wysokości 12 640 737,92 zł. Nadwyżka operacyjna to dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej gminy informujący o możliwości pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych przez gminę, która może przeznaczyć tę kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacić wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wysokość zrealizowanych wartości budżetowych w 2020 r. potwierdza, że Dzierżoniów rozwija się. Zarówno dochody, jak i wydatki, utrzymują się na wysokim poziomie i wykazują tendencję wzrostową.

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Struktura dochodów budżetowych w 2020 r.

Wysokość osiąganych dochodów budżetowych określa pozycję finansową gminy. W strukturze dochodów miasta największą grupę stanowią dochody własne, w których najwyższy udział mają wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości.

Zasobność gminy oraz jej możliwości rozwojowe odzwierciedla wskaźnik dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W Dzierżoniowie wskaźnik ten systematycznie zwiększa się. W 2020 r. wyniósł 5 249,49 zł.

4.2. WYDATKI BUDŻETOWE

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań określonych w ustawie o samorządzie gminnym. Wydatki dzielą się na bieżące, zapewniające

prawidłowe funkcjonowanie organów samorządowych oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców wynikających z realizacji zadań, jak również majątkowe, przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, a także dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne jednostek organizacyjnych oraz na wnoszenie udziałów do spółek komunalnych. Poziom i struktura wydatków budżetowych są wyrazem polityki samorządu i służą realizacji zadań określonych w strategii rozwoju gminy. Polityka wydatkowa gminy polega na odpowiednim rozdysponowaniu środków publicznych na realizację zadań służących zaspokojeniu bieżących i przyszłych potrzeb społecznych.

Wyszczególnienie

wydatki ogółem - plan 153 438 283 zł, wykonanie 149 071 737,28 zł

wydatki bieżące - plan 133 973 673 zł, wykonanie 129 952 544,55 zł

wydatki majątkowe - plan 19 464 610 zł, wykonanie 19 119 192,73 zł

W 2020 r. wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 19 119 192,73, a ich udział w wydatkach ogółem stanowi 12,83%. Poziom infrastruktury technicznej i społecznej znajdujący odzwierciedlenie w realizowanych inwestycjach miejskich nie tylko zwiększa atrakcyjność miasta, ale przyczynia się przede wszystkim do poprawy poziomu życia mieszkańców.

Struktura wydatków w 2020 r.

transport, drogi 13 899 599 zł

gospodarka mieszkaniowa 7 323 639,61 zł

administracja 16 068 010,04 zł

oświata i edukacyjna opieka wychowawcza 34 715 047 zł

pomoc społeczna, rodzina 52 672 512 zł

bezpieczeństwo 1 637 960,94 zł

gospodarka komunalna i ochrona środowiska 7 714 138,66 zł

kultura 5 376 245,48 zł

kultura fizyczna 6 442 867,46 zł

pozostałe 3 221 717,09 zł

W 2020 r. w układzie działów najwyższy poziom osiągnęły wydatki na pomoc społeczną i rodzinę (ok. 35,3%) oraz na oświatę i wychowanie (23,3%), a także na drogi (9,3%). Pozycje te stanowią ok. 67% wszystkich wydatków.

Wydatki na 1 mieszkańca

W 2020 r. wyniosły 4 896,91 zł. Trend wzrostowy wskazuje na rozwój gospodarczy miasta. Wykres pokazuje systematyczny wzrost wydatków. Wskaźnik ten jest też miarą atrakcyjności gminy.

4.3. PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

W 2020 r. budżet zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 10 733 321,59 zł, co stanowi 183,86% nadwyżki planowanej (plan - 2 403 722 zł).

Przychody i rozchody budżetu kształtowały się następująco:

Przychody:

- przychody z tytułu kredytów i pożyczek - plan 3 039 595 zł, wykonanie 1 039 593,20 zł
- z tytułu kredytów i pożyczek, z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt.6 ustawy o finansach publicznych - plan 0 zł, wykonanie 6 832 822,54 zł
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych - plan i wykonanie 2 723 163 zł,
- razem - plan 5 762 758 zł, wykonanie 10 595 578,74 zł.

Rozchody:

- spłata rat kapitałowych kredytów i pożyczek - plan 8 166 480 zł, wykonanie 8 166 479,30 zł.

W związku z niższą niż pierwotnie planowano kwotą zaciągniętego kredytu długoterminowego przeznaczonego na sfinansowanie zakładanego deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zmniejsza się planowany dług miasta o kwotę 2 000 000 zł (w planie 3 000 000 zł, zaciągnięto kredyt w wysokości 1 000 000 zł). Kwoty rozchodów związanych ze spłatą rat kapitałowych kredytu w latach 2021-2030 zmniejszają się o 200 000 zł rocznie. Dodatkowo przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, miały znaczący wpływ na wyższe niż przewidywano wykonanie przychodów.

Rozchody wiązały się ze spłatą rat kapitałowych kredytów w kwocie 6 567 011 zł, pożyczki z WFOŚiGW w wysokości 21 468,30 zł, wykupem obligacji wyemitowanych przez miasto w 2012 r. w kwocie 1 500 000 zł oraz udzielonej przez Dzierżoniów pożyczki dla Oddziału Terenowego Stowarzyszenia Wolna Przedsiębiorczość w Świdnicy w wysokości 78 000 zł.

4.4. ZADŁUŻENIE GMINY

Na koniec 2020 r. zadłużenie wyniosło 53 325 960 zł (kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje komunalne), co stanowi 33,30% wykonanych

dochodów. W 2020 r. spełniony został indywidualny wskaźnik spłaty zobowiązań, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Zadłużenie miasta zmalało o 7 174 885 zł, tj. o 8,81% z kwoty zadłużenia wynoszącej 60 500 960 zł na koniec 2019 r. do kwoty 53 325 960 zł na koniec 2020 r. Jest to dobry wynik świadczący o większych możliwościach inwestycyjnych miasta i zaciągania kredytów w kolejnych latach na realizację inwestycji prorozwojowych.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta na 2020 r.

5. INWESTYCJE

W 2020 r. prowadzono ponad 70 miejskich inwestycji. Część z nich była w fazie projektowej, większość jednak została zrealizowana do końca roku. Łącznie na inwestycje miasto wydało 19 mln 119 tys. złotych, z czego ponad 8 mln zł to dofinansowanie z zewnątrz.

Do najważniejszych inwestycji 2020 r. należały:

• **Aktywne przejścia dla pieszych**

Sprawdzają się najlepiej nocą i przy złej pogodzie. Łącznie jest ich już dziewięć. Wszystkie powstały w 2020 r. Cztery w ramach budżetu obywatelskiego zamontowano na ul. Piastowskiej. Kolejnych pięć w miejscach prowadzących do szkół oraz instytucji kultury i sportu (jedno przy SP9, trzy przy skrzyżowaniu ul. Kopernika i Sienkiewicza w sąsiedztwie basenu i szkoły muzycznej, a jedno na ul. Złotej, obok SP3).

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 451 tys. 38 zł.

Pozyskane środki - 157 tys. 962 zł.

• **Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na os. Tęczowym**

Przeprowadzane w ostatnich latach modernizacje dróg są efektem współpracy miasta ze spółdzielnią mieszkaniową. Dotyczyły wszystkich głównych ciągów komunikacyjnych os. Tęczowego. Zrealizowane w 2020 r. prace obejmowały ponadstumetrowy odcinek drogi (na wysokości budynków nr 5, 3 i 11), ale też budowę kanalizacji deszczowej i nowego oświetlenia.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 583 tys. 35 zł.

• **Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Złotej na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Świdnickiej**

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 76 tys. 995 zł.

• **Modernizacja ulicy Wesołej - odnoga do nr 98**

Ten niewielki odcinek w skali miasta ma bardzo duże znaczenie dla mieszkańców tej części ul. Wesołej. Prace dotyczyły jezdni oraz jej oświetlenia

i odwodnienia. Dzięki wybudowaniu przepompowni wody opadowe, będące do tej pory sporym problemem, kierowane są teraz do potoku Słocina.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 289 tys. 776 zł.

• Przebudowa ul. Złotej od Ronda Polskiego Państwa Podziemnego do ul. Akacjowej w Dzierżoniowie wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Korczaka

To największa inwestycja drogowa 2020 r. Oprócz poprawy warunków i bezpieczeństwa drogowego wyremontowano istniejące i wybudowano nowe miejsca parkingowe. Finałem inwestycji będzie zakończenie budowy ronda na sprawnym czasem kierowcom trudności skrzyżowaniu z ul. Korczaka.

Koszt całkowity robót budowlanych - 3 mln 881 tys. 722 zł.

Pozyskane środki - 1 mln 901 tys. 392 zł.

Wartość zadania w 2020 r. - 3 mln 77 tys. 227 zł.

• Przebudowa ulic: Cichej, Szpitalnej, Okrzei

Inwestycja zrealizowana z Funduszu Dróg Samorządowych. Rozpoczęcie zadania nastąpiło w 2019 r. a zakończenie w 2020 r. Całość prac dała efekt w postaci nowoczesnego dojazdu do miasta od strony Niemczy i Dobrocina. Inwestycja znacznie poprawiła infrastrukturę drogową i pieszą w sąsiedztwie szpitala. Oprócz gruntownej przebudowy dróg powstała licząca 2300 m ścieżka rowerowo-spacerowa i nowe miejsca parkingowe. Drogi oświetlane są lampami ledowym.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 4 mln 656 tys. 221 zł.

Koszt całej inwestycji - 10 mln 513 tys. 59 zł.

Pozyskane środki - 5 mln 711 tys. 417 zł.

• Przebudowa parkingu przy Przedszkolu Publicznym nr 1

Zakres rzeczowy robót obejmował roboty rozbiórkowe istniejącej nawierzchni asfaltowej i betonowej wraz z podbudową, ułożenie nawierzchni parkingu z kostki betonowej, jezdni manewrowej, chodników wraz z wykonaniem podbudowy, budowę oświetlenia parkingu, wykonanie odwodnienia terenu, przywrócenie terenów zielonych.

Wykonanie zadania w 2020 r. - 214 tys. 673 zł.

• Przebudowa budynku Przedszkola Publicznego nr 2 w celu dostosowania do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 1 mln 18 tys. 52 zł.

Koszt całego zadania, którego realizacja rozpoczęła się w 2019 r. - 1 mln 393 tys. 177 zł.

- **Adaptacja pomieszczeń w PP2 na oddziały przedszkolne**

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 88 tys. 863 zł.

- **Wykonanie odwodnienia infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej nr 5**

Zakres rzeczowy obejmował wykonanie dokumentacji projektowej oraz robót budowlanych związanych z odwodnieniem zeskoku skoczni w dal i pełnienie nadzoru inwestorskiego nad nimi.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 45 tys. 720 zł.

- **Przebudowa Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Sikorskiego**

Adaptacja przyziemia budynku nr 8 na potrzeby stołówki z jadalnią i pomieszczeniami towarzyszącymi oraz adaptacja drugiej kondygnacji budynku na aulę z pomieszczeniami zaplecza, świetlicę z pomieszczeniami towarzyszącymi i salę wykładową.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 313 tys. 502 zł.

- **Przebudowa kanalizacji deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 9 w Dzierżoniowie**

Zadanie realizowane w ramach projektu partnerskiego pn.: „Redukcja skutków niekorzystnych zjawisk pogodowych poprzez modernizację i budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego”. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 150 tys. 615 zł.

Pozyskane środki - 128 tys. 22 zł.

- **Klub Senior Plus - modernizacja budynku przy ul. Krasickiego 25**

Zadanie jest współfinansowane w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 93 360,50 zł.

Pozyskane środki - 24 031,01 zł.

- **Remont pomieszczeń na salę wystawienniczą w budynku przy ul. Krasickiego 25**

Zakres robót obejmował m.in. roboty malarskie, wymianę oświetlenia, wymianę dwóch okien i drzwi zewnętrznych, remont parkietu.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 2 tys. 460 zł.

- **Modernizacja parku im. J. Kusocińskiego - Aleja Gwiazd Dzierżoniowskich Sportowców**

Kontynuacja robót z 2019 r. Teren zielony pomiędzy ulicami Piastowską, Złotą i Świdnicką przeszedł gruntowną rewitalizację. Przebudowano i odnowiono główne i boczne aleje, zainstalowano nowe urządzenia małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery i tablice informacyjne). Powstało także wygodne dojście z głównej alei do Krzyża Milenijnego. Park zyskał również nowe, LED-owe oświetlenie. Oprócz pielęgnacji istniejącej zieleni są także nowe nasadzenia w postaci specjalnych „kwater” dla kwiatów i krzewów.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 281 tys. 640 zł.

• **Inwestycje w zieleni i czystsze powietrze - DBO**

W ramach Dzierżoniowskiego Budżetu Obywatelskiego na terenie dzierżoniowskiej podstrefy zasadzono 406 ukształtowanych, ponaddwumetrowych drzew (lipy drobnolistne greenspire, lipy szerokolistne zelzate, lipy krymskie, lipy holenderskie, a także dęby, klony, grusze i topole włoskie). W ramach DBO posadzono też 9 dębów w parku. im. Buczyłki oraz 20 głogów przy ul. Batalionów Chłopskich. W rynku są już nowe elementy małej architektury, w której wiosną i w kolejnych latach będą nowe nasadzenia.

Koszt nasadzenia drzew - 186 tys. 990 zł.

Koszt małej architektury pod zieleni w rynku - 120 tys. zł.

• **Budowa placu zabaw przy ul. Wesołej pn. „Wesoły Skwer” - DBO**

Mieszkańcy ul. Wesołej i jej okolic wykonali naprawdę świetną pracę związaną z promocją pomysłu na plac zabaw, dzięki czemu zgłoszone przez nich do budżetu obywatelskiego zadanie znalazło się w gronie wybranych do realizacji. Oprócz urządzeń dla dzieci są tu także elementy do ćwiczeń na powietrzu.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 215 tys. 866 zł.

• **Budowa terenu rekreacyjno-sportowego „Złota Przystań” na os. Złotym przy budynku nr 1 - DBO**

Kolejne zadanie zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego. Plac zabaw i elementy do ćwiczeń na powietrzu znajdują się w środku jednego z najstarszych dzierżoniowskich osiedli.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 266 tys. 286 zł.

• **Park dla Psów - DBO**

Ideą stworzenia placu zabaw dla psów było miejsce, w którym możemy aktywnie spędzać czas ze swoimi pupilami, bez obowiązkowych kagańców i smyczy. Stąd m.in. wysokie ogrodzenie otaczające teren o łącznej powierzchni prawie 2,5 tys. m². Tunele, kładki i różnego rodzaju przeszkody wykonano z wykorzystaniem naturalnego terenu oraz elementów drewnianych i opon. Plac zabaw tworzy strefa wejściowa i dwie duże, oddzielone przestrzenie dla małych i większych psów. Korzystający z tego miejsca nie są zwolnieni z zasad

bezpieczeństwa. W czasie realizacji tej inwestycji w całym parku wymieniono także wszystkie ławki. Zadanie zrealizowano w ramach budżetu obywatelskiego.

Koszt parku dla psów - 120 tys. 900 zł.

Koszt wymiany ławek w parku - 39 tys. 419 zł.

▪ **Remont i przebudowa Kina „Zbyszek”**

Kontynuacja kompleksowego remontu i modernizacji kina w zakresie prac polegających na wymianie ślusarki obejmującej drzwi i witryny okienne, a także wyposażenia wyremontowanych garderób w lustra i oświetlenie, a kostiumerii w szafy na kostiumy.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 332 tys. 511 zł.

▪ **Remont Muzeum Miejskiego w Dzierżoniowie**

Prace polegały na wymianie elementów konstrukcyjnych dachu, wzmocnieniu elementów drewnianych, montażu dachówki i elementów tytanowo-cynkowych wieżyczek, montażu nowych rynien i rur spustowych i wymianie instalacji odgromowej.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 486 tys. 461 zł.

▪ **Remont kompleksu basenu odkrytego - OSiR**

Zakres rzeczowy zadania obejmował malowanie dużej niecki basenu odkrytego, remont instalacji wodnej zjeżdżalni, wymianę zasuw w kanale basenu odkrytego, zakup pompy UNIBLOCK, zakup 2 szt. zasuw kolanowych do stacji filtrów.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 79 tys. 999 zł.

▪ **Nowoczesny e-urząd w Dzierżoniowie**

Kontynuacja inwestycji z 2019 r. w zakresie budowy sieci LAN wraz z jej zasilaniem elektrycznym dedykowanym, sieci telefonicznej VoIP i ułożenia okablowania elektrycznego wraz z rozdzielnicami piętrowymi, wykonania robót budowlanych dotyczących remontu pomieszczeń.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 1 mln 151 tys. 471 zł.

Pozyskane środki - 260 tys. 554 zł.

▪ **Centrum Usług Wspólnych - Rynek 36**

Kompleksowy remont pomieszczeń zajmowanych wcześniej przez organizacje pozarządowe, polityczne i firmy oraz korytarza i sanitariatów na potrzeby powstania siedziby CUW.

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 359 tys. 693 zł.

▪ **Budowa kolumbarium wraz z zagospodarowaniem terenu.**

Wartość finansowa zadania w 2020 r. - 145 tys. 470 zł.

6. DZIERŻONIÓW DLA MIESZKAŃCÓW

Polityka społeczna Dzierżoniowa polega na wspieraniu wszystkich grup społecznych. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach i ich rodzicach powstają nowe miejsca przedszkolnej, a także place zabaw. Dla seniorów tworzone są instytucje wsparcia i miejsca aktywności ruchowej. Miasto zapewnia bogatą ofertę kulturalną oraz sportowo-rekreacyjną, dostosowaną do potrzeb różnych grup wiekowych. Przedsięwzięcia te w wielu przypadkach wykraczają poza samodzielne działania samorządu i obejmują aktywną współpracę z organizacjami pozarządowymi. To efekt przemian w strukturze społecznej związanych ze zmniejszającą się liczbą urodzeń, starzeniem się społeczeństwa oraz odpływem mieszkańców do dużych miast.

6.1. EDUKACJA

6.1.1. ŻŁOBKI

Każdego roku przychodziło na świat około 250 mieszkańców Dzierżoniowa, jednakże w 2020 r. liczba urodzeń zmalała do 190.

W Dzierżoniowie funkcjonują trzy żłobki:

1. Żłobek Miejski nr 1, os. Błękitne 28, dyrektor Iwona Źycińska: 72 miejsca,
2. Niepubliczny Żłobek „Akademia Maluszka”, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska: 60 miejsc,
3. Niepubliczny Żłobek „Sówka”, os. Jasne 22, dyrektor Dagmara Śmieszek: 95 miejsc.

Trwa adaptacja budynku na rogu ul. J. Korczaka i Wrocławskiej, który również ma być przeznaczony na żłobek niepubliczny. Do żłobka publicznego mogą być zapisane dzieci zameldowane i rzeczywiście mieszkające na terenie Dzierżoniowa. Odbywa się to na podstawie pisemnego wniosku rodziców lub opiekunów prawnych. Większe szanse na miejsce w żłobku publicznym mają rodziny wielodzietne, pracujący rodzice i rodzice samotnie wychowujący dziecko. Nie ma już kryterium terminu złożenia wniosku.

Mieszkańcom, których dzieci nie dostały się do żłobka publicznego, gmina zapewnia miejsca w dwóch funkcjonujących żłobkach niepublicznych („Akademia Maluszka” - 30 miejsc, „Sówka” - 90 miejsc). Miasto przekazuje co miesiąc dotację w kwocie 500 zł na każde dziecko, rodzice płacą za pobyt maksymalnie 494 zł oraz za wyżywienie zgodnie ze stawką w danej placówce. Z tej formy opieki skorzystało w 2020 r. łącznie około 183 dzieci. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 573 500 zł.

Wydatki miasta na opiekę nad dziećmi w żłobkach w roku 2020 wyniosły 1 103 870 zł.

6.1.2. PRZEDSZKOLA

W 2020 r. sieć placówek oświatowych działających na terenie Dzierżoniowa uległa zmianie. Na terenie Dzierżoniowa w 2020 r. funkcjonowały następujące przedszkola:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Przedszkole Publiczne nr 1 im. Jana Brzechwy, ul. Batalionów Chłopskich 20, dyrektor Iwona Cegiełka.
- 2) Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym,
ul. Miernicza 2 (tymczasowo ul. Złota 8). Funkcję dyrektora przedszkola do 29.01.2020 r. pełniła Karolina Śmieszek, od 30.01.2020 r. do 01.03.2020 obowiązki dyrektora pełniła Beata Woszczyńska. Od 2.03.2020 r. dyrektorem jest Magdalena Zagórska-Bajron.
- 3) Przedszkole Publiczne nr 3, osiedle Błękitne 26, dyrektor od 1.09.2020 r. Iwona Grzesiak.
- 4) Przedszkole Publiczne nr 7, os. Tęczowe 3, dyrektor przedszkola Liliana Bąk.

2. Niepubliczne - przedszkola ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Przedszkole Niepubliczne nr 3 „Pod Topolą”, os. Błękitne 26. Dyrektorem przedszkola była Ewa Rybicka, która 31.08.2020 r. zakończyła prowadzenie działalności. Przedszkole zostało wykreślone z ewidencji placówek niepublicznych 1.09.2020 r.
- 2) Przedszkole Niepubliczne nr 4, os. Jasne 21, dyrektor Dorota Lis.
- 3) Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”, ul. Świdnicka 41, dyrektor Ewa Listowska.
- 4) Przedszkole Niepubliczne Promujące Zdrowie „Szóstka”, ul. Mickiewicza 14, Dyrektor Agata Majcher.
- 5) Niepubliczne Przedszkole „Europejska Akademia Dziecka”, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska.
- 6) Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek im. Dominika Savii, ul. Spacerowa 2 prowadzone przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) - Inspektorja Wrocławska, ul. Św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław. Do 31.08.2020 dyrektorem przedszkola była siostra Elżbieta Sawicka, od 1.09.2020 jest siostra Anna Bajkiewicz.

W związku z tym, że organ prowadzący Przedszkole Niepubliczne nr 3 „Pod Topolą”, Ewa Rybicka, zdecydowała o zakończeniu prowadzenia przedszkola

niepublicznego, a budynek w którym do tej pory znajdowało się przedszkole należy do gminy miejskiej Dzierżoniów, podjęto decyzję o uruchomieniu od 1.09.2020 r. Przedszkola Publicznego nr 3 w Dzierżoniowie. Dzieciom, które zaczęły uczęszczać do przedszkola, mimo zmiany organu prowadzącego, zapewniono możliwość uczęszczania tam aż do momentu rozpoczęcia nauki w szkole.

Nowo powstałe przedszkole publiczne to łącznie 100 dodatkowych miejsc.

W mieście wg stanu na 31.12.2020 r. funkcjonowały 4 przedszkola publiczne i 5 przedszkoli niepublicznych. Uczęszczało do nich łącznie 1 085 dzieci (do przedszkoli publicznych 597 dzieci, a do przedszkoli niepublicznych 488 dzieci), w tym 121 dzieci spoza Dzierżoniowa (do przedszkoli publicznych 42 dzieci, a do przedszkoli niepublicznych - 79 dzieci).

Rekrutacja do przedszkoli publicznych dzieci odbywa się co roku. W przypadku niedostania się dzieci z Dzierżoniowa do przedszkoli publicznych, kontraktowane były dla nich miejsca w przedszkolu niepublicznym wybranym w trybie otwartego konkursu ofert, na takich samych warunkach, jak w przedszkolach publicznych prowadzonych przez miasto (opłata za korzystanie z przedszkola wynosi 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę pobytu dziecka w przedszkolu powyżej 5 godzin dziennie). Do 31.08 2020 r. realizowana była umowa z Niepublicznym

Przedszkolem Promującym Zdrowie „Szóstka” w Dzierżoniowie na realizację zadania publicznego - zapewnienie 47 dzieciom z Dzierżoniowa możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w niepublicznych przedszkolach, na takich samych warunkach jak w przedszkolach publicznych prowadzonych przez miasto. Do 31.08.2020 r. w ramach tej umowy korzystało 38 dzieci z Dzierżoniowa a miasto na ten cel wydatkowało 225 316,44 zł. Dla dzieci, dla których w roku szkolnym 2020/2021 zabrakło miejsca w przedszkolach publicznych, do których aplikowali ich rodzice, miasto zapewniło miejsca w nowych oddziałach Przedszkola Publicznego nr 2 działających przy ulicy Złotej. Utworzenie dodatkowej lokalizacji przedszkola było odpowiedzią na duże zainteresowanie rodziców publicznymi przedszkolami.

Wydatki bieżące na wychowanie przedszkolne w przedszkolach publicznych w 2020 r. 5 417 791 zł. Są to wydatki bieżące przedszkoli publicznych, bez remontów, zakupów inwestycyjnych, doskonalenia zawodowego oraz projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Przy dzierżoniowskich przedszkolach publicznych funkcjonują stowarzyszenia, które wspierają ich działalność. Pozyskane przez nie środki przeznaczone są na rehabilitację, organizację wycieczek, zajęć kulturalnych i sportowych oraz warsztatów edukacyjnych poszerzających wiedzę na temat kultury, historii Dzierżoniowa. Przy Przedszkolu Publicznym nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi funkcjonuje „Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Integracji Uśmiech”, przy

Przedszkolu Publicznym nr 1 „Stowarzyszenie Przyjaciół Kaczki Dziwaczki”, a przy Przedszkolu Publicznym nr 7 - „Stowarzyszenie Tęczowa Siódemka”.

Środki pozyskane przez stowarzyszenia w 2020 r. wyniosły 39 993 zł.

W 2020 r. nastąpił wzrost wydatków bieżących w przedszkolach publicznych (utworzono czwarte przedszkole publiczne od września 2020 r. i nowe oddziały PP2) oraz wzrost dotacji dla sześciu (od września pięciu) przedszkoli niepublicznych działających na terenie Dzierżoniowa w porównaniu z wydatkami i dotacjami na wychowanie przedszkolne w latach ubiegłych. Wzrost wydatków związany był z większą liczbą uczniów w przedszkolach niepublicznych, wyższą kwotą dotacji na 1 ucznia, większą liczbą uczniów z niepełnosprawnościami w przedszkolach publicznych oraz podwyżkami wynagrodzeń dla nauczycieli.

Dotacja dla przedszkoli niepublicznych w 2020 r. wyniosła 3 758 999 zł, dotacja na wychowanie przedszkolne na warunkach takich, jak w przedszkolach publicznych tzw. „kontraktacja” do 31.08.2020 r.) to 225 316 zł, co daje w sumie 3 984 315 zł.

6.1.3. SZKOŁY PODSTAWOWE

Na terenie Dzierżoniowa funkcjonowały następujące szkoły podstawowe:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich, ul. Władysława Sikorskiego. Dyrektorem szkoły do 30.09.2019 r. była Elwira Chamczyńska. Od 1.10.2019 r. do 31.07.2020 r. obowiązki dyrektora pełniła Monika Szczucka, której 1.08.2020 r. zostało powierzone stanowisko dyrektora szkoły.
- 2) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej, ul. Szkolna 24, dyrektor Regina Walendowska.
- 3) Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte, os. Błękitne 25, dyrektor Marzena Mieszko.
- 4) Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika, ul. Kopernika 7, dyrektor Wioletta Uchman-Chrząszcz.

2. Niepubliczne - szkoły ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. Bł. Laury Vicuna, ul. Wrocławska 51, prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki - Inspektorii Wrocławskiej, ul. św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław. Do 31.08.2020 r. dyrektorem szkoły była siostra Ewa Wolska, od 1.09.2020 r. - siostra Wioletta Malinowska.
- 2) Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka ul. Garncarska 3, dyrektor Jacek Prysak.

3) Szkoła Podstawowa Business Primary School, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska. Szkoła ujęta w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa, nie pobierała dotacji, gdyż nie rozpoczęła działalności dydaktycznej.

Liczba uczniów w szkołach (publicznych i niepublicznych)* dane wg Systemu Informacji Oświatowej - stan na 30.09.2020 r.: gimnazjum 0, szkoła podstawowa 2337.

Liczba nauczycieli w podziale na gimnazja, szkoły podstawowe, przedszkola (publiczne i niepubliczne) - dane wg Systemu Informacji Oświatowej - stan na 30.09.2020 r.: gimnazjum 0, szkoła podstawowa 288, przedszkola 104, w sumie 392.

Wydatki bieżące szkół publicznych w 2020 r. 19 515 514 zł.

Dotacje dla szkół niepublicznych w 2020 r. 2 338 358 zł.

Wzrost dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych w 2020 r. wynika z większej liczby uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka.

Wydatki bieżące publicznych i niepublicznych szkół podstawowych i przedszkoli wraz z doskonaleniem zawodowym, remontami i zakupami inwestycyjnymi wyniosły 31 772 464 zł, w tym:

1. szkoły publiczne 19 827 092 zł
2. szkoły niepubliczne 2 338 358 zł
3. przedszkola publiczne i niepubliczne 9 607 014 zł

Dopłata miasta 10 508 267 zł, w tym:

1. do wydatków szkół publicznych - 4 265 380 zł
2. do szkół niepublicznych - 153 717 zł
3. do przedszkoli publicznych i niepublicznych - 6 089 170 zł

Środki z Ministerstwa Edukacji Narodowej (subwencja oświatowa oraz dotacja na wychowanie przedszkolne) 21 264 197 zł, w tym:

1. subwencja dla szkół publicznych 15 561 712 zł
2. subwencja dla szkół niepublicznych 2 184 641 zł
3. subwencja i dotacja dla przedszkoli 3 517 844 zł

Realizacja Programu Rozwoju Społecznego Dzierżoniowa na lata 2015-2020

W ramach programu zrealizowano m.in.:

- Systemowe wsparcie organizacji zajęć przygotowujących do egzaminów końcowych: 260 godzin zajęć przygotowujących uczniów szkół do egzaminu

w VIII klasie szkoły podstawowej za 12 414,81 zł. Z zajęć skorzystało 534 uczniów.

- Dofinansowanie konkursów, imprez, olimpiad międzyszkolnych. Na 5 konkursów/imprez przeznaczono 2 666,28 zł.

- Wsparcie uczniów uzdolnionych poprzez system stypendialny.

W ramach zaplanowanych środków burmistrz Dzierżoniowa przyznał 3 Złote Smoki Edukacji oraz 6 stypendiów artystycznych. Łączny koszt realizacji zadania to 2 700 zł.

- Wsparcie programów własnych, realizowanych w placówkach oświatowych. Na 11 programów własnych wydano 2 908,37 zł.

- Zajęcia pozalekcyjne z języków obcych. Zorganizowano łącznie 16 godzin zajęć pozalekcyjnych dla 6 uczniów za 768 zł.

- Zajęcia pozalekcyjne z elementami przedsiębiorczości. W 27 godzinach zajęć wzięło udział 161 uczniów. Łączny koszt zadania: 1 296 zł.

- Zajęcia poszerzające wiedzę i kompetencje kulturowe i regionalne.

- 1) dofinansowano realizację w dzierżoniowskich szkołach podstawowych 31 godzin zajęć dla 67 uczniów. Koszt: 1 477,12 zł.

- 2) zrealizowano program „Od ziarenka do bochenka” przy udziale Młyna Hilberta. W ramach programu zakupiono i przekazano do dzierżoniowskich szkół podstawowych i przedszkoli 500 szt. biletów wstępu do młyna obejmujących zwiedzanie oraz warsztaty. Koszt realizacji programu wyniósł 10 000 zł.

- 3) Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna przeprowadziła zajęcia dla szkół i przedszkoli publicznych oraz niepublicznych dla 843 uczniów. Na ten cel biblioteka otrzymała dotację w wysokości 3 372 zł.

- Zajęcia kreatywne. W 116 godzinach zajęć udział wzięło 1 104 uczniów. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 6 104,58 zł.

- Dofinansowanie różnych form wypoczynku.

- 1) Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie zorganizował wypoczynek zimowy dla dzieci i młodzieży z Dzierżoniowa w formie snowtubingu na terenie Alei Bajkowych Gwiazd. Łączny koszt realizacji zadania: 3 500 zł.

- 2) Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska Hufiec Ziemi Dzierżoniowskiej realizował zadanie „Harcerska przygoda w Lginiu”. Dla 30 uczestników z Dzierżoniowa kwotą 6 500 zł dofinansowano dowóz na 3 tygodniowy obóz w Lginiu.

- 3) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Dzierżoniowie realizowało zadanie „Organizacja wypoczynku letniego

dzieci i młodzieży w formie kolonii zdrowotnej nad morzem”. W ramach zadania zorganizowano dowóz 14 mieszkańców Dzierżoniowa wraz z opiekunami na turnus rehabilitacyjny.

- Badania przesiewowe różnego typu oraz zajęcia korekcyjno - terapeutyczne dla dzieci np. z wadami postawy. Na realizację zajęć korekcyjno-terapeutycznych przeznaczono 2336,82 zł. Za te środki zorganizowano 49 godziny zajęć dla 186 uczniów. Łączny koszt realizacji zadania: 1 700 zł.
- Zajęcia promujące zdrowy styl życia dla dzieci i dorosłych. W 19 godzinach zajęć uczestniczyło łącznie 91 dzieci. Koszt to 911,41 zł.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Programu Rozwoju Społecznego zostało przedłożone na Sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 22.02.2021 r.

6.1.4. iPRZEDSZKOLE - NOWA TECHNOLOGIA

W sierpniu 2020 r. w czterech dzierżoniowskich przedszkolach publicznych został wdrożony system iPrzedszkole Wolters Kluwer, który stanowi kompleksowe rozwiązanie internetowe wspomagające zarządzanie przedszkolem. Jest efektywnym narzędziem służącym do ewidencji danych i prowadzenia rozliczeń finansowych dzieci w przedszkolu. Dodatkowo pełni funkcję informacyjno-komunikacyjną w kontaktach z rodzicami oraz funkcję dziennika elektronicznego zajęć przedszkolnych. Rodzice od października 2020 r. mogą korzystać z aplikacji mobilnej dla rodziców na urządzenia mobilne, takie jak tablet lub smartphone. Gmina zakupiła licencję na dostęp do aplikacji iPrzedszkole oraz 615 szt. kart do czytników dla wszystkich dzieci. Rodzice po uruchomieniu aplikacji mają szybki wgląd do następujących opcji: sprawdzenia jadłospisu, wysłania wiadomości do nauczycieli lub dyrektora przedszkola, sprawdzenia ogłoszeń przedszkolnych, sprawdzenia należności za przedszkole, zgłoszenia nieobecności dziecka w przedszkolu. Od października rodzice, których dzieci uczęszczają do przedszkoli publicznych, za pomocą kart do czytników kart odnotowują obecność dziecka w przedszkolu i na tej podstawie naliczana jest opłata za pobyt dziecka w przedszkolu. Na wdrożenie programu wydatkowano 30 119,42 zł.

6.1.5. LIDER EDUKACJI

Dzierżoniów w 2020 r. wziął udział w X jubileuszowej edycji Ogólnopolskiego Konkursu Programu Certyfikacji Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw i otrzymało certyfikat „Samorządowego Lidera Edukacji”. Ideą „Samorządowego Lidera Edukacji” jest identyfikowanie i promowanie miast mających szczególne osiągnięcia w rozwoju edukacji i systemu oświaty. To jeden z najbardziej prestiżowych i wartościowych projektów certyfikacyjnych w Polsce, porównywany do takich inicjatyw, jak konkurs „Teraz Polska” czy Polska Nagroda Jakości.

6.1.6. PROJEKTY REALIZOWANE PRZY DOFINANSOWANIU ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W 2020 R. (FUNDUSZE EUROPEJSKIE I ŹRÓDŁA KRAJOWE)

▪ **Projekt Erasmus + "Heritage around us"**. Projekt realizowany w ramach umowy zawartej z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji - Narodową Agencją programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie działającą w imieniu Komisji Europejskiej w ramach środków Programu Erasmus Plus. Czas realizacji: lata 2018-2020. Całkowita wartość: 16 562 euro (71 133,79 zł), kwoty dofinansowania: 16 562 euro (71 133,79 zł).

▪ **„Kreatywność i nauka każdy uczeń tego szuka”**: Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, przy dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i budżetu państwa. Czas realizacji: lata 2019-2020. Całkowita wartość:

1) koszty Dzierżoniowa: 597 298 zł;

2) wartość projektu partnerskiego: 2 143 528,98 zł.

Kwoty dofinansowania:

1) koszty Dzierżoniowa: dofinansowanie zadań - 501 755 zł (EFS) i 58 504 zł (budżet państwa);

2) dofinansowanie projektu partnerskiego: EFS - 1 821 999,63 zł oraz budżet państwa - 212 447,64 zł.

▪ **Projekt Erasmus + „To Healthy Lifestyle Step by Step”**. Projekt realizowany w ramach umowy zawartej z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji Narodową Agencją programu Erasmus + z siedzibą w Warszawie działająca w imieniu Komisji Europejskiej w ramach Środków Programu Erasmus Plus.

Czas realizacji: lata 2019-2021. Całkowita wartość: 28 560 euro (122 808 zł), kwoty dofinansowania: 28 560 euro (122 808 zł).

▪ **„DOBRY START. Tworzenie podstaw przyszłych kompetencji zawodowych, społecznych i osobistych oraz rozwój aktywności edukacyjnej u uczniów klas V-VIII szkół podstawowych”**. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Czas realizacji: lata 2019-2021. Całkowita wartość kwoty dofinansowania:

1) wartość projektu przypadająca na zadania miasta: 60 087,50 zł

2) wartość projektu partnerskiego: 637 705 zł.

Kwoty dofinansowania:

1) koszty Dzierżoniowa: wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa: 51 888,44 zł

2) dofinansowanie projektu partnerskiego z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa - 618 573,85 zł

▪ **„ABC Przedszkolaka - wsparcie, rozwój, integracja”**. Projekt partnerski, w którym funkcję lidera pełni Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska, a partnerami są gmina miejska Dzierżoniów i gmina Łagiewniki. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Społecznego, działanie 10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. Całkowita wartość:

1) wartość projektu przypadająca na Dzierżoniów: 145 236,44 zł;

2) wartość projektu partnerskiego: 633 109,05 zł.

Kwoty dofinansowania:

1) koszty Dzierżoniowa: wartość dofinansowania z EFS: 129 036,44 zł;

2) Dofinansowanie projektu partnerskiego z EFS - 538 142,69 zł.

▪ **Projekt Erasmus + „Young Scientists Discover the World”**. Projekt realizowany w ramach umowy zawartej z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji Narodowej, Agencją programu Erasmus + z siedzibą w Warszawie działająca w imieniu Komisji Europejskiej w ramach Środków Programu Erasmus +. Całkowita wartość: 30 765 euro (132 649 zł). Kwoty dofinansowania: 30 765 euro (132 649 zł).

▪ **Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego**. Projekt realizowany w ramach umowy o powierzenie grantu zawartej z Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Projekt realizowany,

w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Całkowita wartość: 83 351,79 zł, dofinansowanie: 80 000 zł.

▪ **Zdalna Szkoła+** - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego. Projekt realizowany w ramach umowy o powierzenie grantu zawartej z Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość: 112 394,94 zł, dofinansowanie: 104 999,91 zł.

Inne realizowane programy:

1. Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” - pozyskana dotacja 20 550,72 zł. Pomoc w formie dofinansowania do zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w roku szkolnym 2020/2021 przysługiwała 63 uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie

kształcenia specjalnego, z uwagi na jedną z niżej wymienionych niepełnosprawności:

- 1) słabowidzący,
- 2) niesłyszący,
- 3) słabosłyszący,
- 4) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- 5) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- 6) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- 7) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 8) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1-7.

2. Dotacja podręcznikowa - pozyskano i wydatkowano 265 487,31 zł dotacji w ramach Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe. Zakupiono podręczniki/ćwiczenia dla 2344 uczniów dzierzoniowskich szkół podstawowych.

3. Dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych - miasto pozyskało 60 790 zł ze środków rezerwy subwencji oświatowej dla Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte. Szkoła przeznaczyła tę kwotę na pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych.

4. Bon 500 dla nauczycieli - gmina otrzymała 27.11.2020 r. środki finansowe w wysokości 114 000 zł na wypłatę bonu dla 228 nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych w Dzierżoniowie w formie zwiększenia subwencji oświatowej. Dokonano podziału środków otrzymanych z części oświatowej subwencji ogólnej na wypłatę nauczycielom zatrudnionym w szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych w Dzierżoniowie jednorazowego dofinansowania na zakup sprzętu lub oprogramowania, przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć wg. otrzymanych wniosków w łącznej wysokości 99 652,04 zł, w tym:

- 1) dla szkół podstawowych, dla których miasto jest organem prowadzącym - w formie dofinansowania dla 177 nauczycieli - 85 869,92 zł.
- 2) dla szkół niepublicznych, dla których miasto jest organem rejestrującym jednostkę systemu oświaty - w formie dotacji celowej w łącznej wysokości 13782,12 zł dla 29 nauczycieli.

Z bonu nie skorzystało z różnych przyczyn 22 nauczycieli, a część nauczycieli nie wydatkowała pełnych 500 zł na zakup sprzętu lub oprogramowania, przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć. Niewykorzystana kwota to łącznie 14 345,88 zł. Oszczędności w wysokości 14 340 zł przekazano więc na ww. cel dzierżoniowskim szkołom podstawowym, których miasto jest organem prowadzącym.

5. Projekt „Umiem pływać” - realizowany we współpracy z Dolnośląską Federacją Sportu i OSiR-em, w którym dzieci uczyły się podstaw pływania różnymi stylami. W projekcie uczestniczyło 45 uczniów klas I-III ze Szkoły Podstawowej nr 1, Szkoły Podstawowej nr 3 i Szkoły Podstawowej nr 5.

Projekt realizowany na basenie krytym w Dzierżoniowie podzielony był na dwa etapy. Pierwszy zaplanowany został na okres marzec-czerwiec, jednak z uwagi na trwającą pandemię realizowany był w terminie późniejszym. Drugi etap realizowano zgodnie z planem w okresie wrzesień-grudzień.

Stypendia dla uczniów szkół podstawowych.

Nietypowy, trudny rok szkolny ze zdalną nauką w domach zakończył się 26 czerwca 2020 r. dla 2 288 uczniów (2 094 uczniów szkół publicznych i 194 niepublicznych, w tym 243 ósmoklasistów). Ze względu na pandemię szkoły nie zorganizowały tego dnia tradycyjnego, uroczystego wręczania świadectw i nagród. Uczniowie odebrali świadectwa od wychowawców. Podobnie było w przypadku stypendiów naukowych. W dniu zakończenia roku szkolnego do szkoły weszli tylko uczniowie (bez rodziców). W klasach trzecich i ósmych dopuszczone zostały wejścia do klasy przedstawiciela klasowej rady rodziców.

Z okazji zakończenia roku szkolnego 2019/2020 w Dzierżoniowie zostały przyznane następujące stypendia dla 350 uczniów o łącznej wartości 46 550 zł:

- 1) stypendia za wyniki w nauce dyrektora szkoły dla uczniów kl. IV-VIII dla 316 uczniów,
- 2) stypendia dyrektora szkoły za osiągnięcia sportowe dla uczniów kl. IV-VIII dla 25 uczniów,
- 3) stypendia burmistrza Dzierżoniowa za wyniki w nauce i osiągnięcia naukowe pn. „Smoki Edukacji” oraz statuetki „Smoka edukacji”,
- 4) stypendia burmistrza Dzierżoniowa w dziedzinie twórczości artystycznej.

Nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Burmistrz Dzierżoniowa przyznał indywidualne nagrody pieniężne dla 15 wyróżniających się nauczycieli z dzierżoniowskich placówek oświatowych na łączną kwotę 33 100 zł. Ze względu na pandemię Covid-19 nie odbyły się uroczyste obchody Dnia Edukacji Narodowej. Jednakże burmistrz wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej przekazali listy gratulacyjne na ręce dyrektorów żłobków, przedszkoli i szkół publicznych i niepublicznych w Dzierżoniowie z podziękowaniami za trud wkładany w edukację dzieci i młodzieży oraz kwiaty dla nagrodzonych nauczycieli. 14.10.2020 r. odbyło się również spotkanie on-line burmistrza z dyrektorami publicznych placówek.

Dofinansowanie młodocianych pracowników.

W ramach zadań związanych z dofinansowaniem kosztów kształcenia młodocianych pracowników zawarto i zrealizowano umowę z Wojewodą Dolnośląskim na środki z Funduszu Pracy, w ramach której wykorzystano 92 872,64 zł. W ramach tych środków prowadzono postępowania administracyjne w sprawie przyznania dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników, wydawano decyzje administracyjne oraz zaświadczenia o pomocy de minimis, dofinansowanie wypłacono 20 pracodawcom za wyszkolenie 16 młodocianych pracowników z Dzierżoniowa w zawodach takich, jak fryzjer, kucharz, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, stolarz, murarz-tynkarz.

Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami.

Dzierżoniów zapewnia dowóz uczniów z niepełnosprawnościami z terenu miasta do najbliższej placówki zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Dowóz jest realizowany poprzez firmy zewnętrzne wyłonione w drodze konkursu ofert oraz przez rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. W 2020 r. dzieci te były dowożone do Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie (2 uczniów), Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (7 uczniów), Niepublicznej Szkoły

Podstawowej Auxilium w Bielawie (1 uczeń), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Piławie Górnej (8 uczniów), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (1 uczeń), Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Dobrocinie (1 uczeń), Niepublicznej Szkoły Przystosowanej do Pracy w Dobrocinie (2 uczniów) oraz do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle (3 uczniów). Łącznie na dowóz uczniów niepełnosprawnych w 2020 r. wydatkowano 60 202,40 zł.

Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa.

W kwietniu 2020 r. została powołana Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa, która zastąpiła dotychczasową Młodzieżową Radę Miejską Dzierżoniowa. Nowi radni będą mieszkańcami Dzierżoniowa w wieku 13-18 lat, uczęszczającymi do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z uwagi na trwającą pandemię Covid-19 nie udało się jednak w 2020 r. zorganizować wyborów do nowej rady.

Pandemia Covid-19 i jej wpływ na działalność oświatową.

Zagrożenie epidemiczne spowodowało konieczność wprowadzenia wielu ograniczeń niemal we wszystkich obszarach życia społecznego i gospodarczego, w tym także w obszarze edukacji. Jedną z pierwszych decyzji dotyczących przeciwdziałania koronawirusowi było zawieszenie prowadzenia działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w szkołach oraz placówkach oświatowych od 12.03.2020. Następnie wprowadzony został obowiązek realizowania zadań edukacyjnych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość (od 25.03.2021 r.). O sposobie zorganizowania nauki zdalnej decydowali dyrektorzy we współpracy z nauczycielami, uwzględniając potrzeby oraz możliwości uczniów i rodziców. Dyrektorzy placówek oświatowych otrzymywali drogą mailową szczegółowe informacje na temat wprowadzanych zmian i nowych zasad realizacji zadań oświatowych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Organizacja pracy w szkołach została dostosowana do warunków i możliwości prowadzenia kształcenia na odległość. Nauczyciele dostosowali treści kształcenia określone w podstawach programowych na poszczególnych etapach edukacji do możliwości ich realizacji w formie nauczania zdalnego. Komunikacja pomiędzy nauczycielami i uczniami zaczęła się odbywać z wykorzystaniem wszystkich możliwych kanałów elektronicznych, takich jak: dziennik elektroniczny Librus, strona internetowa szkoły, aplikacje: Messenger, WhatsApp, Zoom, Facebook, Discord, a także poczta e-mail, telefon/SMS czy wideokonferencje.

Uczniom, którzy nie mogli korzystać z internetu i komputera do realizacji zajęć, szkoły przekazywały początkowo zadania i materiały w formie papierowej. Potem udostępniono im sprzęt komputerowy. Uczniowie, którzy nie mieli dostępu do internetu w domu, mogli korzystać z niego w szkole – na szkolnym sprzęcie. Przed rozpoczęciem realizacji zajęć w trybie zdalnym każda ze szkół opracowała zasady dokumentowania przeprowadzonych zajęć online lub innej formy realizowania zadań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły.

Dodatkowo w szkołach przeprowadzono szkolenia z zakresu obsługi elektronicznych platform do prowadzenia nauki zdalnej. Istotnym był fakt wprowadzenia systemu monitorowania systematyczności kontaktowania się z uczniami - odbywało się to w oparciu o specjalne karty monitorowania systematyczności kontaktowania się z uczniami, czy też sprawozdania sporządzane przez nauczycieli odnoszące się do sposobu prowadzenia zdalnej nauki i jej efektów. Dzięki nim wychowawcy mogli określić systematyczność uczestnictwa w zajęciach dodatkowych oraz systematyczność uczniów w zakresie pracy w domu nad przekazanym materiałem edukacyjnym pozwalającym realizować podstawę programową. Dodatkowym usprawnieniem było zaangażowanie wychowawców w dystrybucję materiałów edukacyjnych i zadań pozwalających realizować podstawę programową. Ww. materiały edukacyjne i zadania były przesyłane uczniom w jednym pakiecie ze wszystkich przedmiotów, raz bądź dwa razy w tygodniu. Odsyłanie uzupełnionych zadań było możliwe przez platformę Librus oraz przez e-maila bezpośrednio do nauczyciela prowadzącego przedmiot. Nawet realizacja zajęć z wychowania fizycznego odbywała się w szkołach on-line i z wykorzystywaniem zasobów następujących platform: WF w domu, Aktywne szkoły, Multisport. Nauczyciele wysyłali też uczniom filmy z nagranych przez siebie lekcjami WF. Dodatkowo dzierżoniowskie szkoły wprowadziły zmiany w regulaminach rad pedagogicznych umożliwiające im zebranie się w formie e-meetingu, podejmowanie uchwał opiniujących i stanowiących drogą zdalną, protokołowanie zdalnych posiedzeń oraz głosowanie zdalne. Każdy nauczyciel został zapoznany z zasadami przetwarzania danych osobowych przy e-nauczaniu oraz złożył stosowne oświadczenie.

Przed takim samym wyzwaniem dot. organizacji pracy stanęły dzierżoniowskie przedszkola publiczne. W okresie pandemii przedszkola w Dzierżoniowie funkcjonowały bardzo sprawnie. Praca przedszkoli zmieniła charakter na zdalny od 14.03.2020 r. Rodzice zostali poinformowani o zmianie trybu pracy przedszkola poprzez strony internetowe placówek, informacje na tablicach informacyjnych w przedszkolach, bezpośrednio w rozmowach telefonicznych z dyrektorem, nauczycielami grup oraz osobami uprawnionymi do przekazywania informacji. Od momentu zamknięcia placówek nauczycielki zaczęły poszukiwać innych form komunikacji z dziećmi i ich rodzicami. Stworzyły na portalach społecznościowych specjalne grupy dla rodziców, z którymi na bieżąco utrzymywały kontakt. Wykorzystywały w tym celu Messengera, WhatsAppa i Facebooka. Poprzez komunikatory spotykały się z dziećmi, nagrywały dla nich filmiki, piosenki, przekazywały ciekawe propozycje zajęć w warunkach domowych, przygotowywały interaktywne materiały w oparciu o program Word Wall, wysyłały linki do domowych zabaw kreatywnych, pomocy dydaktycznych oraz ćwiczeń logopedycznych. Korzystały z platformy EduZbawy.com, YouTube, panimonia.pl. Bardzo często też utrzymywały kontakt telefoniczny, zwłaszcza

z rodzicami niewydolnymi wychowawczo. Podczas pandemii komunikacja między kadrą pedagogiczną i dyrektorem w publicznych przedszkolach odbywała się poprzez pocztę elektroniczną oraz komunikatory społeczne. Wszystkie wiadomości, komunikaty, informacje i zalecenia na bieżąco przekazywane były na pocztę elektroniczną nauczycieli oraz za pośrednictwem komunikatorów. Nauczycielki pracowały nad układaniem planów pracy zdalnej dla poszczególnych grup wiekowych, wymieniały się ciekawymi propozycjami zajęć ruchowych, muzycznych, plastycznych, wysyłały linki z ciekawymi propozycjami zabaw, poszukiwały w internecie inspiracji do zajęć. Ponadto w PP2 - posiadającym oddział integracyjny i oddział specjalny - nauczyciele tworzyli specjalne propozycje zajęć terapeutycznych dla dzieci posiadających opinie, orzeczenia i korzystających z pomocy specjalistów. Dodatkowo, w placówkach wyznaczono dyżury, podczas których nauczycielki uzupełniały dokumentację, przygotowywały plany i wykonywały prace porządkowe. Pracownicy obsługi od początku pandemii pracowali na terenie placówek. Wykonywali generalne prace porządkowe w budynkach i w ogrodach przedszkolnych oraz drobne prace remontowe.

Konieczność funkcjonowania w warunkach zagrożenia epidemicznego wymusiła na uczniach, nauczycielach i obsłudze szkół nowe zachowania, które będą stanowić dobre nawyki w przyszłość dot. ochrony swojego życia i zdrowia. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, przy głównych wejściach do budynków, w salach dydaktycznych oraz w izolatorium wywieszono plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk, a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk - instrukcje. Dzięki pozyskanym z Ministerstwa Zdrowia dyspenserami uczniowie wyrobili w sobie nawyk do częstszej dezynfekcji i higieny rąk.

Informacje związane z realizacją zadań oświatowych burmistrz przedłożył Radzie Miejskiej Dzierżoniowa. Były to:

1. Informacja o stanie przygotowań placówek oświatowych do rozpoczęcia roku szkolnego 2020/2021 (w sierpniu 2020 r.).

2. Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Dzierżoniów w roku szkolnym 2019/2020 (w październiku 2020 r.).

6.2. POLITYKA SPOŁECZNA

Politykę społeczną w mieście realizują:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24,
2. Dzienny Dom Senior +, ul. Świdnicka 35,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Nowowiejska 88 i 88 a.

6.2.1. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych,

których nie są one w stanie pokonać własnymi siłami. Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej z 12.03.2004 r. - jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu polityki społecznej podejmowanych na rzecz mieszkańców Dzierżoniowa. Ośrodek realizuje własne i zlecone gminie zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające w szczególności na:

- prowadzeniu diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia,
- ustalaniu uprawnień, przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- realizacji rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych,
- aktywizowaniu środowiska lokalnego w zakresie działań dotyczących zaspokajania potrzeb pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych,
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń rodzinnych,
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- przyznawaniu i wypłacaniu stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych,
- wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach prowadzenia zespołu interdyscyplinarnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał w 2020 r. łącznie 9 161 rozstrzygnięć (decyzji i informacji), tj.:

- 1 853 ws. świadczeń rodzinnych, w tym 129 odmownych,
- 849 ws. dodatków mieszkaniowych, w tym 22 odmownych,
- 927 ws. dodatków energetycznych, w tym 15 odmownych,
- 353 ws. świadczeń alimentacyjnych, w tym 9 odmownych,
- 4 466 ws. pomocy społecznej, w tym 49 odmownych,
- 135 ws. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 9 odmownych,
- 132 ws. stypendiów szkolnych, w tym 5 odmownych,
- 303 informacje oraz 143 decyzje ws. świadczeń wychowawczych, w tym 10 odmownych.

Ponadto wydano 209 zaświadczeń w tym 5 z programu „Czyste Powietrze”.

Pracownicy socjalni w 2020 r. rozpatrzyli 3 342 wnioski o pomoc (w 2019 r. było to 3 579 wniosków).

OPS realizuje także **Rządowy Program Rodzina 500+**, który zakłada, że rodzinom z dziećmi na utrzymaniu przysługuje świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia.

Wydatki poniesione na to świadczenie wyniosły 27 385 006,25 zł. Programem objęto 2 995 rodzin (4 489 dzieci).

Od lipca 2018 r. OPS realizuje także **Rządowy Program Dobry Start (300+)**, jako nową formę wsparcia dla rodzin. Środki te mają pomóc rodzinom w przygotowaniach do nowego roku szkolnego. W ramach tego programu w 2020 r. wypłacono 3 055 świadczeń na kwotę 916 502,65 zł oraz 2 świadczenia w ramach opieki naprzemiennej na kwotę 300 zł.

Charakter działalności OPS-u ciągle podlega zmianom, w wyniku konieczności dostosowywania się do sytuacji podopiecznych i potrzebujących. W OPS-ie można więc skorzystać z porady psychologa, prawnika, wsparcia asystentów rodziny, pracowników socjalnych i dzielnicowych. Ponadto, z uwagi na zdiagnozowane potrzeby czy sytuację epidemiczną, po raz pierwszy realizowano programy osłonowe dofinansowane ze środków ministerialnych, takie jak:

- **program „Opieka wytchnieniowa - edycja 2020”** w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Pozyskane dofinansowanie w wysokości 42 420 zł pozwoliło na objęcie wsparciem 16 osób;

- **program „Opieka 75+”** - edycja 2020 z zakresu świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Otrzymane dofinansowanie w wysokości 46 704,16 zł umożliwiło objęcie wsparciem 54 osób.

- **program „Wspieraj Seniora”** - edycja 2020 r. Jest to konkurs Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dofinansowanie wyniosło ok. 13.000 zł.

Szczegółowe informacje związane z realizacją zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej przedłożone zostały na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 26.04.2021 r.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do przygotowywania corocznie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej (OZPS). Zawarte w niej dane ukazują lokalną sytuację społeczno-demograficzną miasta oraz niezbędne do realizacji kwestie społeczne. Do powyższych zagadnień należy wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie im przezwyciężania trudnych sytuacji

życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotne znaczenie mają tu także instrumenty związane z polityką rynku pracy, ochroną zdrowia, przemocą w rodzinie oraz polityką mieszkaniową, czy oświatową.

W Dzierżonowie w 2020 r. wsparcie w ramach pomocy społecznej uzyskały 1042 osoby, co stanowiło 3,14% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2019 r. łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 199. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 198. W gminie najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, były kolejno: długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ze wsparcia w postaci świadczeń pieniężnych skorzystało 549 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 778 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 39 osób. W gminie funkcjonowało 2 asystentów rodziny, którzy objęli swoją opieką 38 rodzin.

Liczba rodzin pobierających w 2020 r. świadczenie wychowawcze wyniosła 2 995. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 5 (co stanowi spadek o 0,17% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 27 385 006,25 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 6 288 670,45 zł. Liczba pobierających w 2020 r. zasiłek rodzinny wyniosła 615. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 177 (co stanowi spadek o 22% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 1 582 846,96 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 324380,74 zł.

Środki finansowe na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2020 r. 55 564 689 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 8 711 158 zł (co stanowi 18,59%). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 42 583 576 zł, co stanowi 76,64% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 11 716 902 zł co stanowi 21,08% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 991 262 zł, co stanowi 1,78% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 186 949 zł, czyli 0,34% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: 85501 - Świadczenie wychowawcze (27 856 140 zł), 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (11 018 472 zł), 85219- Ośrodki Pomocy Społecznej (2 407 714 zł).

Biorąc pod uwagę wielkość istniejących zasobów pomocy społecznej pod kątem instytucjonalnym, jak i finansowym, w ramach diagnozowanych potrzeb i problemów społecznych, można stwierdzić, iż pozostają one na poziomie dobrym. Jednocześnie wymiar istniejących problemów społecznych ukazuje konieczność znacznych nakładów i środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym. W przypadku pojawiających się potrzeb, miasto w dalszym ciągu będzie wspierać podmioty polityki społecznej oraz rozbudowywać zaplecze instytucji wsparcia społecznego.

Ocena zasobów pomocy społecznej w Dzierżoniowie za 2020 r. została przedłożona na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 26.04.2021 r.

6.2.2. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (ŚDS)

Siedziba placówki mieści się przy ul. Nowowiejskiej 88 i 88a, dysponuje ona 55 miejscami dla podopiecznych. Podstawowym zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy w Dzierżoniowie jest zapewnienie osobom przewlekle psychicznie chorym oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną oparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych. Prowadzenie ŚDS należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminy.

Celem ŚDS jest świadczenie dziennych usług w zakresie wsparcia terapeutycznego osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A) i niepełnosprawnością intelektualną (typ B) zamieszkujących w Dzierżoniowie. Ponadto w 2020 r. uruchomiono dom typu C - dla 17 osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Na ten cel otrzymano 208 548 zł na bieżącą działalność oraz 40 000 zł na wyposażenie.

Skierowanie do jednostki odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego. Dom czynny jest w dni robocze od godz. 7.00 do 15.00 i zapewnia do 8 godzin zajęć z uczestnikami. Prowadzone są tu zajęcia terapeutyczne w małych grupach (po ok. 5-7 osób), jak i zespołowe (ze wszystkimi domownikami) oraz zajęcia indywidualne. Są to zajęcia i programy terapeutyczne, treningi funkcjonowania w codziennym życiu, treningi umiejętności samoobsługi, zaradności życiowej, wsparcia psychicznego, treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, prowadzone głównie przez psychologa klinicznego, jak również przez terapeutów/opiekunów w formie indywidualnych rozmów oraz zajęć zespołowych (socjoterapia), a także terapie ruchowe i poradnictwo socjalne (prowadzone przez pracownika socjalnego). W celu rozszerzenia oferty pomocowej dla podopiecznych domu, jak i ich rodzin,

w 2020 r. w ramach konkursu ministerialnego pn. „Od zależności ku samodzielności” pozyskano dofinansowanie w wysokości: 53 334 zł. Głównym celem projektu pt. „Wsparcie szyte na miarę - pomoc, integracja, rozwój” było umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazły, a także pomoc opiekunom w ich ciężkiej pracy, jaką jest opieka nad osobą zależną, uświadomienie i zrozumienie problemu niepełnosprawności. Działania projektu, w którym wzięło udział 280 osób, odbywały się wieloetapowo w ramach następujących modułów:

- I - wsparcie rodzin z osobą z zaburzeniami psychicznymi,
- II - umożliwianie osobom z zaburzeniami psychicznymi zdobywania kompetencji niezbędnych do samodzielnego życia,
- III - integracja.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 26.04.2021 r.

6.2.3. DZIENNY DOM SENIOR +

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia zajmującym się osobami starszymi. Przebywają w nim osoby samotne, mające złe warunki mieszkaniowe oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, demencją starczą, niepełnosprawnością.

Uczestnicy korzystają z zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, ogólnie pojętej terapii zajęciowej, posiłku obiadowego w porze południowej, prania, prasowania oraz imprez kulturalno-oświatowych, wycieczek turystyczno-krajoznawczych, porad i pomocy w sprawach administracyjnych. Dzienny Dom świadczy również pomoc podopiecznym przy załatwianiu urzędowych spraw indywidualnych, takich jak np. rejestracja do lekarza, wypełnienie książeczek opłat itp. Organizowane są również prelekcje z zakresu edukacji i profilaktyki zdrowotnej, aktywizacji osób starszych, przepisów prawnych, literatury. Dzienny Dom zapewnia miejsce dla 100 osób, jednak z roku na rok potrzeby są większe, stąd corocznie pozyskiwane są środki zewnętrzne na działania związane z funkcjonowaniem placówki.

W 2020 r. w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020, pozyskano środki w wysokości 298 888,79 zł.

Dofinansowanie przyczyniło się do poszerzenia oferty DDS+, intensyfikując prace z uczestnikami przedmiotowego programu. Dzięki dofinansowaniu możliwe było podjęcie działań terapeutycznych z zakresu terapii zajęciowej, rehabilitacji, organizacji spotkań okolicznościowych, a także obszaru kulturalno-rekreacyjnego. Zainicjowano również grupy wsparcia, spotkania z psychologiem, zajęcia jogi oraz warsztaty wokalne. Ogólna liczba seniorów objęta wsparciem w okresie realizowania zadania to 100 osób. Zwiększenie liczby miejsc w Dziennym Domu Senior+ z 60 do 100 możliwe było dzięki wyremontowaniu

i doposażeniu budynku przy ul. Świdnickiej 35, w którym to obecnie mieści się siedziba jednostki.

Dodatkowo w 2020 r. pozyskano dotację w wysokości 130 643,57 zł w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2020, na utworzenie i doposażenie „Klubu Seniora+”. Przy udziale zewnętrznego dofinansowania utworzono na terenie Dzierżoniowa ośrodek wsparcia pod nazwą „Klub Senior+” dla 20-25 seniorów.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Dziennego Domu Senior + zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa, która odbyła się 26 kwietnia 2021 r.

6.2.4. REALIZACJA STRATEGII/PROGRAMÓW W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2016-2020

Podstawę prawną dla opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2016-2020 stanowi ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej. Jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek jej opracowania i realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Aby skutecznie określić kierunki interwencji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych występujących w Dzierżoniowie, niezbędne było zidentyfikowanie kluczowych zjawisk społecznych, demograficznych i ogólnogospodarczych występujących na analizowanym obszarze. W oparciu o przeprowadzoną analizę potrzeb zostały wskazane kluczowe obszary wymagające wsparcia, do których należą: problem bezrobocia wśród osób bez kwalifikacji, starzejące się społeczeństwo, mała liczba mieszkań socjalnych, wzrastająca liczba Niebieskich Kart, postępujące zubożenie społeczeństwa, zauważalny powszechny kryzys rodzin - pokoleniowe dziedziczenie problemów, uzależnienia młodzieży (m.in. dopalacze, uzależnienie od komputera), a przede wszystkim uzależnienia osób dorosłych, wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi w mieście. Na tej podstawie zaprogramowano 9 głównych celów operacyjnych z działaniami podlegającymi corocznemu monitoringowi:

- Przeciwdziałanie uzależnieniom i zachowaniom agresywnym (6 działań).
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (4 działania).
- Wspieranie działań mających na celu wzmacnianie wartości rodzinnych - rozwój młodego pokolenia (4 działania).

- Wpieranie osób, rodzin z problemami w zakresie wypełniania ról społecznych (4 działania).
- Wzmacnianie więzi społecznych (3 działania).
- Promocja aktywności zawodowej (4 działania).
- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej seniorów, osób z niepełnosprawnością (2 działania).
- Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów (4 działania).
- Włączanie społeczne osób z niepełnosprawnością (2 działania).

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań Strategii zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 29.03.2021 r.

2. Dzierżoniowski Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z ustawy z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ukierunkowany jest przede wszystkim na podejmowanie działań z zakresu wspierania rodzin mających trudności w samodzielnym wypełnianiu funkcji wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z opieką, wychowaniem i ich ochroną. Cele, jakie stawia przed sobą program, ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców. Cele szczegółowe nastawione są na:

- wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. poprzez organizowanie grup wsparcia, dostarczanie wiedzy i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, pracę z rodziną w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną),
- podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej (bieżące wsparcie asystentów rodziny, systematyczna praca z rodzinami z problemem bezradności, warsztaty dla rodziców, poradnictwo),
- podejmowanie działań na rzecz zwiększenia samodzielności ekonomicznej rodzin - zajęcia/warsztaty z zakresu kształtowania aktywnych postaw społecznych i zawodowych),
- zapewnienie infrastruktury oraz zwiększenie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego (poradnictwo, terapia, mediacje, pomoc prawna dla rodzin - odpowiednio do potrzeb, rozwijanie asystentury rodzinnej).

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka, czyli stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

W wyniku realizacji programu w 2020 r. osiągnięto założenia w ramach trzech przyjętych celów:

- CEL I: tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny - 11 zadań,
- CEL II: praca z rodziną - 7 zadań,
- Cel III: pomoc w opiece i wychowaniu dziecka - 6 zadań.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 29.03.2021 r.

3. Program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”

Doceniając pozytywny wpływ, jaki wnoszą duże rodziny w rozwój gospodarczy i społeczny miasta, oraz mając na uwadze wspieranie zamieszkałych na jej terenie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym oraz umożliwienie im pełnego korzystania z dóbr sportowych, kulturalnych i innych, wdrożono na mocy uchwały nr XLIX/324/14 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 26.05.2014 r. program „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”. Jego celem jest uzupełnienie systemu pomocy świadczonej dzierżoniowskim rodzinom i poprawa sytuacji demograficznej w mieście. W ramach programu wprowadzono systemu zniżkowych bądź promocyjnych opłat dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z kultury, sportu, rozrywki, usług publicznych oraz oferty zniżek na asortyment/usługi świadczone przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu.

W 2020 r. złożono 120 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny i Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny, a wydano 353 karty (108 dla dzieci i 245 dla rodziców). Od początku funkcjonowania programu o kartę wystąpiło ponad 630 rodzin, co przełożyło się na wydanie ponad 2 329 kart. W programie uczestniczy 9 gminnych jednostek organizacyjnych, które oferują zniżki na świadczone usługi. Koszty udzielonych przez jednostki organizacyjne miasta zniżek w ramach Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny to ponad 20 000 zł. Ponadto do programu przystępują partnerzy zewnętrzni (przedsiębiorcy/sklepy), którzy zaoferowali zniżki na swój asortyment dla rodzin wielodzietnych. Łącznie w programie uczestniczy 45 partnerów z terenu Dzierżoniowa. Ponadto w ramach programu zorganizowano „Dzień dla rodziny”, którego celem było wsparcie rodzin wielodzietnych. 69 z nich z nich przekazano paczki mikołajkowe.

Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać również ze zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynoszące 100% na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie. Uprawnionych do zniżek było ponad 350 dzieci, co dało średni koszt funkcjonowania programu w wysokości 4 000 zł miesięcznie. Zwolnienie trzeciego i kolejnego dziecka to wymierna pomoc dla rodzin 3+, gdyż przełożyło się na pomoc finansową w wysokości 300 zł na każde uprawnione dziecko. Ulgę realnie odczuły zwłaszcza te rodziny, które mają więcej niż trójkę pociech. W ramach programu w 2020 r. z ulgi skorzystało ok. 150 rodzin. Koszt programu wyniósł 45.408 zł.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 26.04.2021 r.

4. Dzierżoniowska Rada Seniorów i Program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”

14.05.2019 r. powołany został nowy skład osobowy Dzierżoniowskiej Rady Seniorów na II kadencję. Rada została wybrana spośród zgłaszanych kandydatur w ramach wykorzystania potencjału organizacji, podmiotów i osób działających na rzecz seniorów. W obecnym kształcie rada składa się również z przedstawicieli społeczeństwa, dzięki czemu zapewniona jest pełna partycypacja społeczna poprzez umożliwienie kandydowania do rady mieszkańcom Dzierżoniowa. Do składu powołano: 4 przedstawicieli burmistrza, 2 przedstawicieli Rady Miejskiej Dzierżoniowa, 9 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 3 przedstawicieli społeczeństwa (mieszkańców Dzierżoniowa) - łącznie 18 członków. Rada w przedstawionym składzie funkcjonowała w 2020 r. Realizowała swoje działania w oparciu o statut przyjęty uchwałą nr XXXV/237/17 z 26.06.2017 r.

W 2020 r. łącznie odbyło się 6 posiedzeń rady, w ramach których realizowano następujące zadania:

- kontynuacja realizacji programu „Pudełko życia” w celu wsparcia osób starszych/samotnych w sytuacji

wystąpienia zagrożenia zdrowia/życia - wydano ok. 15 pudełek życia (od początku funkcjonowania

programu wydano ponad 2 415 pudełek),

- program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”, który łączy ofertę ulg Ogólnopolskiej Karty Seniora oraz programu lokalnego. Wydano 165 kart (od początku funkcjonowania programu ponad 3 565),

- przygotowano organizacyjnie Senioralia połączone z „Dniem Seniora”, jednak z uwagi na pandemię COVID-19 nie można było ich przeprowadzić zgodnie z harmonogramem i w pełnym zakresie,

- program „Złota rączka” polegający na zapewnieniu nieodpłatnej pomocy seniorom w drobnych, domowych naprawach. Projekt skierowany jest do osób powyżej 60. roku życia zamieszkujących w Dzierżoniowie i posiadających Kartę Seniora. Program finansowany był z budżetu miasta (18 000 zł) i realizowany przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Dzierżoniowie. Skorzystało z niego 87 osób,
- opracowano wzór ulotki - informatora dla seniorów.

W ramach funkcji doradczej w 2020 r. członek rady brał udział w opracowaniu założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów. Członkowie rady zaopiniowali także zadania na rzecz seniorów wymienione w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz skonsultowali zasady przyznawania paczek świątecznych w ramach programu rzeczowej pomocy świątecznej dla osób w szczególnie trudnej sytuacji.

W 2020 r. kontynuowany był wdrożony w 2016 r. program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”, którego założeniem było wprowadzenie lokalnej Karty Seniora z jednoczesnym połączeniem z Ogólnopolskim Programem Karta Seniora. W wyniku takiej oferty dzierżoniowianie, którzy mają ukończone 60 lat, mogą korzystać z atrakcyjnych zniżek na oferowane usługi i produkty zaproponowane przez firmy i instytucje partnerskie na terenie całego kraju. Wśród partnerów programu są m.in. uzdrowiska, ośrodki wypoczynkowe, gabinety medyczne, restauracje. Dzierżoniowscy seniorzy mogą korzystać ze zniżek w instytucjach/sklepach na terenie całego kraju, w tym lokalnie z 32 punktów usługowych na terenie Dzierżoniowa oraz z oferty 4 jednostek gminnych.

W 2020 r. zainteresowanych otrzymaniem Karty Seniora było 165 osób. Od początku funkcjonowania programu wydano ponad 3 500 kart, co oznacza, że z bonifikat, jakie daje program, korzysta 1/3 uprawnionych.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 26.04.2021 r.

5. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022

Program został opracowany z myślą o stworzeniu jednolitych działań na rzecz przeciwdziałania zapobiegania zjawisku przemocy. Jego zdaniem jest wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwolą na sprawne działanie służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również umożliwią pracę ze sprawcami przemocy. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie działań i zasobów różnych jednostek daje szansę podniesienia

skuteczności udzielonego wsparcia. W programie zawarto obszerną diagnozę zjawiska przemocy domowej w Dzierżoniowie, wypracowaną na podstawie dotowanego projektu „Ograniczamy przemoc skutecznie”, która przyczyniła się do wskazania grup ryzyka i wypracowania przyszłościowych działań przez jednostki zajmujące się tą sferą. Głównym realizatorem działań z zakresu przeciwdziałania przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2020 r. z powodu zagrożenia przemocą i występowania problemu alkoholowego monitorowanych było 50 rodzin. Wszczęto 121 procedur Niebieskiej Karty, a 35 procedur wszczętych w latach poprzednich kontynuowano. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się trzy razy i zorganizował ponad 240 grup roboczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej włączył się w ogólnopolską akcję „Tydzień pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem”. Prowadził też dwie grupy wsparcia pn. „Psychoedukacyjna grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy i współuzależnionych” (projekt „Aktywne Wsparcie”). Raz w tygodniu w siedzibie OPS-u wolontarystycznie udzielano porad prawnych. Dyżurował również psycholog, który udzielił 60 porad. Kierowano także klientów do TPD i OIK w celu uzyskania wsparcia psychologa oraz informowano o możliwości skorzystania z bezpłatnych porad prawnych. W ramach OIK zorganizowano spotkania terapeutyczne dla 19 sprawców przemocy oraz udzielano porad prawnych i psychologicznych dla ofiar przemocy domowej: w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci z porad prawnych i psychologicznych skorzystało 267 osób, w Manufakturze Inicjatyw z porad psychologicznych - 265 osób.

Działania dotyczące profilaktyki i akcji społecznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone były na szeroką skalę w placówkach oświatowych. Organizowano akcje informacyjne nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dostępnych form wsparcia. W ramach Akademii Rodzica wysyłano za pośrednictwem e-dziennika informacje nt. „Po czym poznać, że dziecko jest ofiarą przemocy” oraz udostępniano rodzicom informacje, adresy, numery telefonów instytucji udzielających wsparcia. Ponadto zorganizowano akcje informacyjne nt. lokalnego systemu pomocy i wsparcia osób dotkniętych zjawiskiem przemocy i form wsparcia w trakcie pandemii, w tym współpracowano z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uruchomiono dyżur telefoniczny pedagoga i psychologa, działała Trójkowa Skrzynka Zaufania i Bezpieczeństwa. Łącznie zorganizowano 27 form działań informacyjnych. Przeprowadzono: konsultacje specjalistyczne adresowane do młodzieży z problemami emocjonalnymi i zagrożonych przemocą, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne czy zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci z grupy ryzyka w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole. Łącznie zorganizowano ok. 20 grup obejmując oddziaływaniami prawie 200 uczniów.

6. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r.

Jego zadania realizuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W jej ramach działały:

- zespół ds. wydawania opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
- zespół ds. prowadzenia rozmów motywująco-interweniujących do podjęcia leczenia odwykowego z osobami uzależnionymi od alkoholu.
- zespół ds. uczestnictwa w rozprawach sądowych,
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz problemu uzależnienia od alkoholu osób bezdomnych.

W 2020 r. odbyło się 15 posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na których pozytywnie zaopiniowano 15 wniosków złożonych przez przedsiębiorców pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży. Komisja rozpatrzyła i skierowała 35 wniosków do Sądu Rejonowego, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Dzierżoniowie, w 6 przypadkach zawiesiła sprawy dot. zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Wytypowani członkowie MKRPA uczestniczyli w 23 posiedzeniach Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie i Świdnicy. Odbyły się dwa Zespoły Interdyscyplinarne oraz 23 spotkania grup roboczych, w których uczestniczył członek MKRPA.

W ramach programu:

- przekazano 468 865 zł na realizację 24 zadań oraz programów profilaktycznych przez szkoły podstawowe i jednostki podległe gminie, tj. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Zakupiono kampanię profilaktyczną pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2020”. W kampaniach udział wzięli uczniowie ze szkół podstawowych;
- przeprowadzono 54 kontrole z zakresu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Dzierżoniowa.

Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi w 2020 r. to 668 971,42 zł.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przekazano 26 134 zł na realizację przez szkoły podstawowe czterech programów profilaktycznych. Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii w 2020 r. to 24 330 zł.

Szczegółowe informacje na temat realizacji programów można znaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta za 2020 r.

6.3. POZOSTAŁE INICJATYWY

6.3.1. ZESPÓŁ DS OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W 2020 r. kontynuował pracę powołany w 2019 r. przez burmistrza zespół ds. osób z niepełnosprawnościami. Jest to ciało doradcze, którego zadaniem jest inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich ocena realizacji czy podejmowanie inicjatyw na rzecz tej grupy społecznej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele burmistrza, Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz przedstawiciele jednostek podległych i organizacji pozarządowych działających w sferze osób z niepełnosprawnościami.

Do głównych zadań zespołu ds. osób z niepełnosprawnościami należy:

- inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ocena ich realizacji.

W 2020 r. zespół spotkał się pięciokrotnie na posiedzeniach, a za najważniejsze działania można przyjąć wydanie informatora „w pigułce” dla osób z niepełnosprawnością zawierającego wszystkie istotne informacje o możliwościach uzyskania wsparcia czy ofertach pomocowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, monitorowanie programów rządowych na rzecz osób z niepełnosprawnością możliwych do wdrożenia jako programy osłonowe dla tych mieszkańców Dzierżoniowa oraz pomoc w utworzeniu punktu wymiany sprzętu rehabilitacyjnego.

W ramach funkcji doradczej członek zespołu brał udział w opracowaniu założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów. Zespół opiniował także zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami wymienione w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

6.3.2. RADA KOBIET

W styczniu 2020 r. Rada Kobiet przyjęła regulamin swojej pracy oraz wybrała zastępcę przewodniczącej i sekretarza. W związku z pandemią Covid-19 działalność rady została wstrzymana, aż do października 2020 r. Wtedy to radne wznowiły swoją działalność i kontynuują ją w formie spotkań on-line. W 2020 r. uczestniczyły w konsultacjach nowego programu współpracy Dzierżoniowa z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r. oraz zainicjowały akcję „Różowa Skrzyńeczka”.

Zadaniem rady jest podejmowanie działań wspierających udział kobiet w życiu zawodowym, społecznym, diagnozowanie sytuacji kobiet w Dzierżoniowie i wspieranie działań samorządu w rozwoju polityki prorodzinnej. Jest to

działalność społeczna skierowana do pań, których centrum działalności zawodowej lub społecznej jest Dzierżoniów. Najważniejsze obszary działalności rady to:

1. podejmowanie działań wspierających udział kobiet w życiu zawodowym i społecznym;
2. diagnozowanie i monitorowanie sytuacji kobiet w mieście;
3. wspieranie polityki miasta w sprawach dotyczących kobiet;
4. podejmowanie działań dotyczących edukacji i informowania mieszkańców w zakresie równouprawnienia;
5. wspieranie organizacji, inicjowanie akcji społecznych oraz imprez podejmujących tematykę kobiecą oraz równouprawnienia płci;
6. wspieranie działań miasta w zakresie realizowania polityki prorodzinnej.

6.4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Roczny program współpracy Dzierżoniowa z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 r., został przyjęty przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą VII/108/19 z 28.10.2019 r. Realizowany jest przez ok. 70 organizacji pozarządowych. W 2020 r. ogłoszono 37 konkursów na realizację zadań publicznych, na które wpłynęły 63 oferty, w wyniku czego podpisano 61 umów. Termin składania ofert do konkursów wynosił co najmniej 21 dni, ogłoszenia zamieszczano na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, w BIP-ie oraz na stronie internetowej miasta. W 2020 r. zlecono realizację 8 zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 19 a ustawy z 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W sumie na realizację zadań przekazano 2 028 862,44 zł (1,3% budżetu miasta), do których organizacje dołożyły 515 351,65 zł.

Z zadań skorzystało w 2020 r. 9 758 osób, tj. 32,05% mieszkańców Dzierżoniowa.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 29.03.2021 r. Plik dostępny jest na stronie bip.um.dzierzonow.pl w zakładce Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

6.5. KULTURA

Działania w zakresie kultury realizują:

1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23,
2. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Rynek 2 i Filia Biblioteki, ul. Sikorskiego 2,

3. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa, ul. Świdnicka 30.

6.5.1. DZIERŻONIOWSKI OŚRODEK KULTURY (DOK)

W 2020 r. DOK zorganizował imprezę plenerową, pokaz iluzji, 2 wystawy, 3 występy kabaretowe, 4 projekcje koncertów, 6 spektakli teatralnych (dla dorosłych, młodzieży i dzieci), spektakle online, 8 konkursów/przeeglądów, 12 warsztatów tematycznych oraz 13 warsztatów tematycznych w formie online, 17 koncertów i recitali, 49 imprez współorganizowanych i 246 seansów kinowych. Ogółem w imprezach organizowanych przez DOK

wzięło udział 648 widzów oraz ok. 170 000 odbiorców online, w tym:

- w imprezach biletowanych - 4 164 widzów,
- w imprezach niebiletowanych - plenery- 1 500 widzów,
- w imprezach niebiletowanych - sale - 914 widzów,
- w imprezach współorganizowanych na terenie placówki - 5 000 widzów,
- widzów kinowych - 5 070 widzów
- w imprezach online - 170 000 odsłon.

Uczestnicy Artystycznego Ruchu Amatorskiego to 1 076 osób.

Do najważniejszych wydarzeń kulturalnych realizowanych przez DOK należały m.in.: coroczne: XXVIII Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (współorganizacja), PUB - Przegląd Utworów Big-Beatowych, Ferie z Pegazem, XXVIII Dolnośląski Konkurs Recytatorski „Pegazik”, Teatralna Niedziela dla Najmłodszych, Ferie Lato z Pegazem, Jazzowy Czwartek na Winylu, 8. Dolnośląski Przegląd Twórczości Nieprofesjonalnej „Walor 2019” - kontynuacja wystawy.

W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego (ARA) organizowane były zajęcia w pracowniach i sekcjach m. in: baletu, tańca nowoczesnego i zumbi, ceramiki artystycznej, plastycznej, nauki gry na instrumentach. Przy ośrodku działało też Koło Plastyków Amatorów, Chór Kanon, Miejska Orkiestra Dęta oraz Teatr Kątem.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury za 2020 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 22.02.2021 r. Znajduje się ono również na stronie BIP Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury <https://www.e-bip.org.pl/dok> w zakładce sprawozdania.

6.5.2. MUZEUM MIEJSKIE DZIERŻONIOWA (MMD)

Muzeum gromadzi zabytki związane z miastem i mieszkańcami, organizuje stałe i czasowe wystawy oraz lekcje muzealne. Wśród ponad 3 tys. eksponatów największym zainteresowaniem cieszą się pamiątki związane z Zakładami Radiowymi Diora (głównie radioodbiorniki, dokumenty i archiwalia). Przedmiotem

działalności Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa jest przede wszystkim gromadzenie zabytków, zbiorów i materiałów dokumentacyjnych w zakresie: archeologii, etnografii, historii i kultury miasta, przemysłu lokalnego oraz detalu architektonicznego nabywanych w drodze: zakupów, darowizn, przyjmowania depozytów i uzyskiwania obiektów w wyniku prowadzonych badań terenowych, a także współdziałanie z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach.

Muzeum Miejskie Dzierżoniowa w 2020 r. odwiedziło 1 493 osób zwiedzających - bilety kupiły 1 150 osoby, z wejścia bezpłatnego (w niedziele) skorzystało 343 osób. Przeprowadzono łącznie 7 lekcji muzealnych i kilka wystaw czasowych: „Szopki Krakowskie”, „Podglądanie kosmosu. Od lunety Galileusza do teleskopów kosmicznych”, „Bitwa Warszawska. Stulecie zwycięstwa” oraz „First to Fight”. W maju zorganizowano w dzierżoniowskim rynku plenerową wystawę czasową „Karol Wojtyła. Narodziny”.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności muzeum za 2020 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 22.02.2021 r. Znajduje się na stronie BIP Muzeum <https://www.e-bip.org.pl/mmdz/> w zakładce sprawozdania.

6.5.3. MIEJSKO-POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (M-PBP)

Biblioteka nie kojarzy się już tylko z wypożyczaniem książek, ale także organizacją wydarzeń, spotkań autorskich, pogadarek, konkursów, wystaw oraz z akcjami promującymi książki i czytelnictwo, m.in.: „Biblioteka Malucha”, „Klub Książki i Ilustracji”, „Dyskusyjny Klub Książki”, „Biblioteka Seniora”, oraz „Klub Podróżnika”. Biblioteka jest także organizatorem Narodowego Czytania. Misją biblioteki jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności miasta i powiatu dzierżoniowskiego oraz upowszechnianie wiedzy i kultury.

W bibliotece w 2020 r. zarejestrowanych zostało 4 843 aktywnie wypożyczających czytelników. Liczba czytelników zarejestrowanych, tj. posiadających karty biblioteczne i uczestniczących w zorganizowanych przez bibliotekę zajęciach i imprezach, wyniosła 6 579. Natomiast liczba użytkowników odwiedzających bibliotekę w celu wzięcia udziału w spotkaniach autorskich, wykładach, wystawach itp. lub zasięgnięcia informacji w 2020 r. wyniosła 59 431 osób. W 2020 r. zanotowano 108 173 odsłon na stronie internetowej biblioteki.

W swoich zbiorach biblioteka posiada (stan na 31 grudnia 2020 r.) 89 856 woluminów, 461 roczników czasopism, 5 455 pozycji zbiorów audiowizualnych, 23 elektroniczne oraz 71 gier planszowych.

Biblioteka wykupiła wraz z innymi placówkami Dolnego Śląska dostęp do książek elektronicznych (e-booków) na platformie libra.ibuk.pl. oraz Legimi. Dzięki temu czytelnicy mają bezpłatny, zdalny dostęp do wielu tysięcy książek beletrystycznych, popularnonaukowych i naukowych. Biblioteka posiada

44 komputery, w tym 5 do użytku czytelników z dostępem do internetu.
W 2020 r. skorzystało z nich 2 199 osób.

Biblioteka prowadzi działalność kulturalno-oświatową i edukacyjną, m.in. pogadanki dla dzieci z przedszkoli, uczniów szkół podstawowych i średnich, organizuje liczne konkursy dla dzieci i uczniów szkół z terenu powiatu dzierzoniowskiego, wystawy, wykłady, prelekcje, projekty, współpracuje także z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności biblioteki w 2020 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 22.02.2021 r. znajduje się na stronie BIP Biblioteki <http://www.bip.mbp.dzierzonow.pl/> w zakładce sprawozdania.

6.5.4. SPORT

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie realizacji treningów przez kluby sportowe, organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych. Finansuje również zajęcia pozalekcyjne w dzierzoniowskich szkołach oraz wypoczynek dzieci i młodzieży.

Koordinacją działań związanych ze sportem zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie (OSiR), który wykonuje zadania w zakresie:

- programowania i realizacji wszelkich usług z zakresu sportu i kultury fizycznej;
- udostępniania bazy sportowo-rekreacyjnej oraz zapewnienia właściwej eksploatacji obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- działalności noclegowo-gastronomicznej;
- działalności leczniczo-profilaktycznej i rehabilitacyjnej;
- obsługi placów zabaw;
- usług transportowych oraz innej działalności w celu pozyskania środków;
- organizacji zajęć, zawodów, współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży i imprez sportowo-rekreacyjnych.

W 2020 r. OSiR organizował lub współorganizował 22 imprezy rekreacyjno-sportowe, w których wzięło udział ok. 3,7 tys. osób. Były to m.in.: Gala Sportu, Zimowa rekreacja - wyjazdy na narty, XVII Międzynarodowy Memoriał Sławomira Harafa `09, Ogólnopolski Turniej NO-GI Fight (jujitsu), Tropem Wilczym - Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Gala Boksu Zawodowego, Memoriał M. Oyamy Karate Kyokushin, Mistrzostwa Polski BMX, Turnieje Tenisa Ziemnego Mikstów i Debli, XIV Seminarium Karate Kyokushin, Turnieje Siatkówki dla Dziewcząt, Zawody Petanque, Mistrzostwa Polski Seniorek w Zapasach, Drużynowe Wojewódzkie Mistrzostwa Polski Kadetek w Zapasach, Rozgrywki Międzyszkolne oraz zajęcia sportowe przedszkolaków.

Dostępna w Dzierżoniowie baza sportowo-rekreacyjna jest systematycznie rozwijana przez miasto. Potwierdzeniem coraz większego zainteresowania aktywnym trybem życia jest rozwój komercyjnych usług świadczonych dla mieszkańców.

W mieście działa również wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, które aktywnie uczestniczą w sportowym życiu Dzierżoniowa.

W Dzierżoniowie można trenować karate kyokushin, kolarstwo szosowe, kolarstwo BMX, piłkę nożną i siatkową, zapasy, sumo, jiu jitsu, pływanie, bule, taekwon-do, Kik-boxing, tenis ziemny, stołowy, boks, koszykówkę, capoeirę, gimnastykę akrobatyczną i sportową oraz trójbój siłowy.

OSiR posiada także w trwałym zarządzie miejskie place zabaw. Są to obiekty rozmieszczone w różnych miejscach miasta:

- przy ul. Brzegowej,
- przy ul. Klonowej,
- na os. Kolorowym,
- przy ul. Kopernika i Kościelnej,
- przy ul. Przedmieście (Piękna/Nowa),
- przy ul. Wieniawskiego,
- przy ul. Sikorskiego – Aleja Bajkowych Gwiazd,
- przy ul. Kolejowej,
- na os. Złotym,
- przy ul. Wesolej.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności OSiR-u za 2020 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 22.02.2021 r. i dostępne jest na stronie. Można je znaleźć na stronie BIP <http://www.hotelosir.pl/bipm> w zakładce sprawozdania.

6.5.5. GALA SPORTU

W 2020 r. ogłoszono po raz szósty plebiscyt pn. Dzierżoniowska Gala Sportu. W tym roku Kapituła Gali wyłoniła spośród 46 zgłoszonych kandydatur zwycięzców i wyróżnionych w 7 kategoriach:

1. Sportowiec Dzierżoniowa 2020 - 10 nagrodzonych sportowców,
2. Trener Sportowy Dzierżoniowa 2020 - 3 nagrodzonych trenerów,
3. Talent Sportowy 2020 - 2 nagrodzonych sportowców (1 chłopiec i 1 dziewczyna),

4. Osiągnięcie Sportowe 2020 - 2 nagrodzonych sportowców (1 nagroda indywidualna i 1 zespołowa),

5. Ambasador Sportu Dzierżoniowskiego 2020 - 1 nagroda,

6. Osobowość Sportowa 2020 - 1 nagroda,

7. Całokształt działalności na rzecz kultury fizycznej i sportu 2020 - 3 nagrody.

Wyniki ogłosił 25.03.2021 r. burmistrz Dzierżoniowa podczas spotkania online z laureatami plebiscytu.

6.6. DZIAŁANIA Z ZAKRESU KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I PROMOCJI

Umiejętność prowadzenia działań na rzecz efektywnego funkcjonowania i rozwoju samorządów lokalnych zawsze była ważna. Jeszcze ważniejsza stała się w dobie pandemii, w której mocno ograniczono wydatki, przeznaczając je na walkę z Covid-19. Mimo ograniczonych środków i możliwości działania, gdy jednostki kultury i sportu zamknęły swe podwoje, działania z zakresu promocji i komunikacji społecznej musiały być kontynuowane.

Siłą rzeczy przez lockdown i społeczno-gospodarcze skutki pandemii odwołano realizację ogłoszonego w styczniu Dzierżoniowskiego Budżetu Obywatelskiego 2020, choć mieszkańcy złożyli już niektóre wnioski. A z działań zgłoszonych do programu „Dzierżoniów pełen pasji” dla osób z nietuzinkowym hobby, oddanych jakiejś sprawie, zrealizowano tylko zakup koszulek dla tanecznego zespołu Ewenement Plus. Reszta wniosków dotyczyła przedsięwzięć, które w warunkach pandemii nie doszły do skutku.

Do skutku, choć w okrojonym zakresie, doszła promocja poprzez sport. Dzierżoniów tradycyjnie dofinansowywał sportowe wyczyny swych zawodników rozstawiających miasto. W 2020 r. byli to Paweł Juraszek, Maksymilian Palej i Kamil Bednarek.

6.6.1. OKNO ARTYSTYCZNE

Po trwającym pół roku remoncie Biura Promocji w lutym 2020 r. wznowiono wystawy w Oknie Artystycznym. Zakupiono do niego nowy system wystawienniczy, pozwalający eksponować walory prac lokalnych artystów. W 2020 r. mogliśmy oglądać w witrynie pejzaże Urszuli Gasiewicz i dzieła Jerzego Kukulskiego prezentujące głównie miasto nocą. Po pierwszym lockdownie w oknie pojawiły się portrety 17-letniej Emilii Ciereszyńskiej, mozaiki Anny Pyrak, a potem oleje i akryle Anny Masłowiec, haft wstążeczkowy Wiesławy Paruch i obrazy akrylowe Romualda Kowalskiego. Na zakończenie roku i początek 2021 r. w Oknie Artystycznym znalazły miejsce prace z piernika, promujące wystawę piernikowy Dzierżoniów i piernikowe prace konkursowe mieszkańców Dzierżoniowa.

6.6.2. WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI

W tej dziedzinie Covid-19 pokrzyżował plany zupełnie. Do czasu pierwszego lockdownu udało się jednak spotkać kilkakrotnie z mieszkańcami Lanškroun. Ks. Zbigniewowi Czendlikowi wręczono w styczniu 2020 r. przyznany mu jeszcze w listopadzie 2019 r. Medal za Zasługi dla Miasta Dzierżoniowa. Stało się to podczas mszy odprawianej w partnerskim Lanškroun. Delegacja z Czech gościła w Dzierżoniowie na Przeglądzie Utworów Beatlesów 25-26 stycznia, a przedstawiciele Dzierżoniowa - w lutym na czeskim karnawale (Masopust). Dzierżoniów odwiedziła również w dniach 10-16 lutego grupa 40 młodych mieszkańców Serocka, która co roku przebywa u nas na zimowisku. Reszta planowanych na 2020 rok działań, m.in. uroczyste obchody jubileuszu 30-lecia współpracy z Bischofsheim, niestety legła w gruzach przez pandemię.

6.6.3. DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Większa część roku była podporządkowana Covid-19 i to właśnie na informacjach z nim związanych skupiało się Biuro Promocji, wspierając jednostki organizacyjne miasta w upowszechnianiu wieści o działaniach związanych z pandemią. Mimo sporych ograniczeń, jeśli chodzi o kulturę, sport i turystykę, udało się przeprowadzić kilka działań, które nie kolidowały z obostrzeniami sanitarnymi.

Jednym z nich była kampania „Posprzątaj po swoim psie! To nie jest kupa roboty”. Na tablicach miejskich pojawiły się plansze kampanii, w mediach informacje o niej i o właściwych zachowaniach właścicieli psów, a w miejscach, w których dzierżoniowianie chętnie spacerują z psami, funkcjonariusze straży miejskiej rozdawali pakiety ułatwiające posprzątanie po pupilach.

Czworonogów dotyczyła też grudniowa akcja promocyjna (święteczna sesja fotograficzna) w mediach społecznościowych wspierająca adopcję psów z dzierżoniowskiego schroniska Azyl.

W wakacyjne wtorki pracownicy promocji zabierali mieszkańców Dzierżoniowa na spacer po mieście z tematem przewodnim. Pokazywali m.in. „Dzierżoniów godny polecenia” (nasze miejskie naj, naj, naj... m.in. najlepszy widok na miasto, najstarszy budynek, najwyższy punkt widokowy czy najdłużej działającą knajpę), ślady sztuki w przestrzeni miejskiej, głównie murali, miejsca związane z dzierżoniowskimi celebrytami, na których można było poznać znanych i lubianych aktorów, dziennikarzy, sportowców, którzy mieli - lub wciąż mają - silne związki z naszym miastem. Była też podróż sentymentalna pod hasłem „Kiedyś tu było w Dzierżoniowie” czy wędrówka śladami dzierżoniowskich legend.

Przed wakacjami ogłoszono też facebookowy konkurs fotograficzny #Pozytywnie_nastrojeni_na_lato. Wystarczyło zrobić pomysłowe wakacyjne zdjęcie ukazujące, jak spędzamy lato w Dzierżoniowie. Co tydzień przyznawaliśmy najbardziej pomysłowej fotografii nagrodę w postaci koszulki „Kocham Dzierżoniów” lub „I love Dzierżoniów” (do wyboru biała lub czarna). Nagrodzone fotki poddaliśmy na koniec lata ocenie facebookowiczów. Autorka

tej, która zdobyła ich największe poparcie (Justyna Snopczyńska), otrzymała w nagrodę bezprzewodowy głośnik bluetooth.

Innym działaniem konkursowym był ogłoszony w listopadzie konkurs „Piernikowy Dzierżoniów 2020”, którego celem było wykonanie z piernika jednego z charakterystycznych dla Dzierżoniowa obiektów. Obiekty te wraz z innymi piernikowymi budynkami z lat poprzednich promowały w Oknie Artystycznym wystawę Piernikowe Miasto, która można oglądać od 2019 r. w Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym. Pierwsze miejsce zdobyła wieża ciśień - praca wykonana przez Sebastiana Petelickiego z rodziną. Drugie zdobył herb wykonany przez Justynę Korman, a trzecie - diorowskie radio Środowiskowego Domu Samopomocy.

W 2020 r. w ramach kampanii proekologicznej „Dzierżoniów nastraja pozytywnie na ekologię” na terenie miasta stanęło siedem serc na nakrętki. Niezwykle pojemniki stanęły najpierw na Alei Bajkowych Gwiazd, u zbiegu ulic Wrocławskiej i Piłsudskiego oraz przy dzierżoniowskim rynku. Inicjatywa społeczna natychmiast potkała się z odzewem mieszkańców, którzy bardzo szybko zapełniają piękne czerwone kosze nakrętkami. Są one opróżniane na bieżąco.

Dwa serca zostały zakupione dzięki hojności mieszkańców - za pieniądze ze zbiórki publicznej zorganizowanej przez radnych Jarosława Perlaka i Jarosława Rudnickiego. Trzecie serce ufundował pochodzący z Dzierżoniowa przedsiębiorca, Marek Podleśny. Kolejne cztery dla dzierżoniowskich podstawówek zakupiono z funduszy rad rodziców dzierżoniowskich szkół podstawowych, urzędu miasta oraz Lechii Dzierżoniów. Niezależnie od tego, kto ufundował serca, wszystkie nastrajają pozytywnie na ekologię i wszystkie zasilają charytatywne zbiórki.

Kontynuowano też Projekt Diora, w ramach którego oklejono kolejne przystanki planszami promującymi historyczne diorowskie produkty. W 2020 r. były to samochodowe radio Safari, radiostacja czołgowa R-123 i Semi Slim Line 500. Opracowany też został i wydany komiks „Historia Zakładów Radiowych Diora”, którego promocja ruszyła w 2021 r.

Obostrzenia sanitarne nie pozwoliły na organizację wielu wydarzeń, a formę innych zmieniły. Tak było też z mikołajkami. W 2020 r. dzieci nie mogły się zgromadzić na rynku, by spotkać Mikołaja, więc pomocnicy świętego odwiedzili dzieci w różnych częściach miasta. Postacie z bajek zawitały do miejskich przedszkoli i żłobka, by choć przez okna przywitać się z dziećmi i wnieść tego dnia ducha mikołajkowej radości, spacerowały po dzierżoniowskim rynku, Alei Bajkowych Gwiazd i osiedlach. Dla każdego dziecka miały słodki upominek.

Zmieniła się też forma spotkań burmistrza z najmłodszymi mieszkańcami Dzierżoniowa - nie zorganizowano dwóch spotkań z rodzinami nowo narodzonych dzierżoniowian, lecz ich powitanie przeprowadzono korespondencyjnie. Rodzice

nowo narodzonych otrzymali pakiety powitalne z informacjami na temat oferty dla rodzin w naszym mieście i upominkami. W 2020 r. wysłano ich 36.

Zmiany dotyczyły także prowadzenia Centrum Informacji Turystycznej. Od 2020 r. w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert 1 lipca br. miasto powierzyło to zadanie Towarzystwu Miłośników Dzierżoniowa.

7. DZIAŁANIA PRZECIWKO PANDEMII

Najkrótsze podsumowanie pandemii ze strony miasta to kilkadziesiąt działań w różnych obszarach na rzecz mieszkańców i ich bezpieczeństwa i ponad 6 mln 776 tysięcy złotych na minusie. W sumie walka z koronawirusem w 2020 r. kosztowała miasto ponad 8 milionów złotych.

Od początku ogłoszenia stanu epidemii w Dzierżoniowie ruszyły działania na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców. Uruchomiono specjalny numer telefonu alarmowego, na który można było zadzwonić w każdej sprawie. Dyżurowali też psychologowie z ośrodka interwencyjnego i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Dzierżoniowie. Pracownicy Urzędu Miasta i Dziennego Domu Senior + w ramach akcji „Telefon do seniora” kontaktowali się z najstarszymi mieszkańcami miasta, członkami organizacji kombatanckich i senioralnych, by sprawdzić ich samopoczucie i zaoferować pomoc. Dla chętnych seniorów prowadzone były spotkania on-line. Pracownicy OPS i strażnicy miejscy pomagali w realizacji recept i zakupach dla seniorów i osób przebywających w izolacji. Raz w tygodniu dezynfekowano przestrzeń publiczną (przystanki, ławki, place zabaw), a pracownicy instytucji, które zostały zamknięte z powodu pandemii (domy seniora, szkoły i przedszkola) szyli maseczki wielokrotnego użytku, które podczas patroli rozdawali strażnicy miejscy.

Miasto zorganizowało zbiórkę wśród firm i osób prywatnych, tworząc Fundusz Walki z Koronawirusem. Udało się zgromadzić ponad 31 tys. zł, do których dołożyło się miasto i zakupiło zamgławiacz (urządzenie do dezynfekcji pomieszczeń) dla dzierżoniowskiego szpitala. Radni zdecydowali też o przekazaniu szpitalowi 150 tys. zł na zakup karetki oraz 200 tys. zł na wydatki bieżące.

Dzierżoniów jako pierwsze miasto w regionie zdecydowało się także na zakup szybkich testów na COVID. Dzięki temu przebadani zostali m.in. strażacy czy pracownicy OPS.

Nieprzerwanie - choć z obostrzeniami - działał urząd, pomoc społeczna i pracowali radni miejscy - zarówno podczas komisji, jak i sesji on-line. Uchwalono również specjalne lokalne ulgi dla przedsiębiorców, którzy najbardziej odczuli skutki epidemii.

Na środki ochrony osobistej, płyny do dezynfekcji, testy i inne koszty związane z walką z pandemią (jak np. koszty stacjonowania żołnierzy WOT) Dzierżoniów

wydał ponad 370 tys. zł. Łącznie wydatki poniesione w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 w 2020 r. to 1 mln 915 tys. zł.

Poza tym walka z koronawirusem oznacza dla miasta dużo mniejsze wpływy do budżetu, między innymi z tytułu należnych podatków. Do urzędowej kasy nie wpłynęło ponad 6 mln 776 tys. zł z planowanych, a niezrealizowanych z powodu pandemii dochodów.

8. GOSPODARKA

Rok 2020 upłynął pod znakiem walki z koronawirusem. Pandemia miała ogromny wpływ na gospodarkę kraju, która pierwszy raz od 1989 r. wpadła w recesję. W Dzierżoniowie - wbrew wszystkiemu - możemy się jednak pochwalić pomyślną koniunkturą. Nie było nigdy tak wielu inwestycji gospodarczych realizowanych w jednym czasie. To w dużej mierze efekt polityki gospodarczej miasta, które proponuje przedsiębiorcom szereg ulg i zwolnień w ramach pomocy de minimis, czy uruchamiając wirtualne informacje biznesowe Invest In Dzierżoniów.

W związku ze wzrostem liczby zachorowań na koronawirusa wprowadzone zostały przez rząd ograniczenia w działalności centrów handlowych i sklepów poza spożywczymi, aptekami i drogeriami. Zamknięte zostały siłownie, kluby fitness, baseny, bary i restauracje, które mogły działać tylko w opcji na wynos. Ograniczona została działalność hoteli, które mogły przyjmować wyłącznie gości w podróży służbowej. Wprowadzone zostały limity osób w transporcie publicznym, a ruch lotniczy niemalże zamarł. Odpowiedzią na lockdown była wprowadzona przez rząd Tarcza Antykryzysowa, która ma na celu przeciwdziałanie negatywnym gospodarczym skutkom pandemii koronawirusa - ochronę zatrudnienia, zmniejszenie obciążeń i zachowanie płynności finansowej w firmach. Także miasto wprowadziło szereg programów wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, takich jak: zwolnienie z podatku od nieruchomości, odstąpienie od poboru należności z tytułu czynszu za najem lub dzierżawę nieruchomości, stanowiących własność gminy miejskiej Dzierżoniów czy przedłużenie przedsiębiorcom terminów płatności rat podatku od nieruchomości. Wszystkie te działania miały na celu ograniczenie negatywnych skutków pandemii COVID-19 wśród dzierżoniowskich przedsiębiorców.

Pomimo trudności związanych z lockdownem, dzierżoniowskie firmy aktywnie zaangażowały się w walkę z epidemią koronawirusa, przekazując środki finansowe, niezbędny sprzęt czy zmieniając profil produkcji:

- Kamitex-Serwis Michał Kamieniecki - przekazał kwotę 3 000 zł na fundusz walki z koronawirusem;
- Cooper Standard Sp. z o.o. - przekazała 3 000 zł na fundusz walki z koronawirusem oraz zakupiła 500 sztuk maseczek dla dzierżoniowskiego szpitala;

- Milczarek Michał PPU Import-Eksport „TABPOL” - przekazał 1 000 zł na fundusz walki z koronawirusem;
- MTP Sp. z o.o. - przekazała 1 000 zł na fundusz walki z koronawirusem;
- Broen Sp. z o.o. - zakupił 125 testów na koronawirusa dla pracowników dzierzoniowskiego szpitala (pomoc o wartości 5 500 zł);
- Grupa Selenia - firma Libra rozpoczęła produkcję żelu do dezynfekcji rąk. Pierwsza partia produktu została przekazana bezpłatnie do dzierzoniowskiego i innych dolnośląskich szpitali.

8.1. PODSTREFA DZIERŻONIÓW - WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA „INVEST – PARK”

Na terenie dzierzoniowskiej podstrefy w 2020 r. na podstawie zezwoleń strefowych działalność prowadziło 19 firm, które łącznie zainwestowały 510,73 mln zł i stworzyły 2261 miejsc pracy. Podstrefa Dzierżonów jest największym pracodawcą nie tylko w mieście, ale także w całym powiecie dzierzoniowskim.

Podstrefa obejmuje tereny o powierzchni ponad 115,14 ha. Działają w niej firmy z branży: chemicznej, poligraficznej, ceramicznej, wyrobów z tworzyw sztucznych, obróbki metali, elektronicznej, motoryzacyjnej, elektromobilności.

W 2020 r. w dzierzoniowskiej podstrefie koreańska firma LS EV zakończyła budowę hali produkcyjnej na działce o wielkości ponad 7 hektarów (zlokalizowana za rondem na strefie). Ta największa w historii miasta inwestycja pod kątem zainwestowanych środków (170 mln zł), związana jest z produkcją modułów umożliwiających szeregowo podłączenie ogniw akumulatorowych, wykorzystywanych do produkcji akumulatorów dla branży electromobility. W 2020 r. spółka LS EV Poland kupiła w Dzierżonowie kolejną nieruchomość inwestycyjną o powierzchni ponad 3,2 ha, sąsiadującą z tą przy ul. Brzegowej. Na działce ma powstać infrastruktura pozwalająca na zwiększenie zdolności produkcyjnej zakładu.

W 2020 r. także inne dzierzoniowskie firmy zlokalizowane na terenie podstrefy prowadziły wielomilionowe inwestycje:

- RUPF Industries Poland - zakończył nową inwestycję,
- Beewatec Sp. z o.o. - inwestycja w trakcie realizacji,
- MCNS Polyurethanes Europe Sp. z o.o. - inwestycja w trakcie realizacji,
- Manokino Sp. z o.o. - inwestycja w trakcie realizacji.

Wpływy z podatku od nieruchomości od firm funkcjonujących w ramach podstrefy Dzierżonów wyniosły w 2020 r. 5,3 mln zł.

8.2. FIRMY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE DZIERŻONIOWSKIEJ PODSTREFY ORAZ W JEJ BLISKIM SĄSIEDZTWIE

1. Alberts Surface Technologies Sp. z o.o.

działalność: obróbka metalu dla przemysłu

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

2. Beewatec Sp. z o.o.

działalność: produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych

główny kapitał: Niemcy

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

3. Broen Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych

główny kapitał: Dania

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

4. Conectors Poland Sp. z o. o.

działalność: produkcja izolowanych drutów i przewodów, urządzeń elektrycznych i elektronicznych do samochodów

główny kapitał: Dania

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

5. Cooper Standard Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja uszczelek i uszczelniaczy do drzwi i szyb samochodowych

główny kapitał: Niemcy do 2008 r., obecnie kapitał amerykański (USA)

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

6. CW Lundberg Sp. z o.o.

działalność: produkcja akcesoriów dachowych (drabinki, płotki i inne wyposażenie)

główny kapitał: Szwecja

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

7. Domex Sp. z o.o.

działalność: produkcja armatury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

8. Harris Calorific International Sp. z o.o.

działalność: produkcja wyrobów do spawania i cięcia, produkcja elektrod

główny kapitał: USA

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

9. Hauck Heat Treatment Sp. z o.o.

działalność: usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale

główny kapitał: Dania

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

10. Henkel Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja zapraw murarskich

główny kapitał: Austria

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE - zezwolenie wygasło

11. Libra Sp. z o.o.

działalność: produkcja klejów i uszczelniaczy oraz chemii budowlanej

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

12. LS EV Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja podzespołów do baterii zasilających samochody elektryczne

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

13. LS Cable & System Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja podzespołów do baterii zasilających samochody elektryczne

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

14. MCNS Polyurethanes Europe Sp. z o.o.

działalność: produkcja wyrobów poliuretanowych

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie

zezwolenia WSSE

15. MecFil Sp. z o.o.

działalność: produkcja ceramicznych elementów do urządzeń przemysłowych

główny kapitał: Włochy

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

16. Metalis Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja części metalowych dla przemysłu elektrotechnicznego, motoryzacyjnego i RTV

główny kapitał: Francja

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

17. Orion Polyurethanes Sp. z o.o.

działalność: produkcja piany poliuretanowej i klejów dla budownictwa

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE – zezwolenie wygasło

18. Hoffman Schroff Poland Sp. z o.o. Grupa: Nvent

działalność: produkcja, montaż i dystrybucja urządzeń do uzdatniania, oczyszczania i filtrowania wody oraz metalowych i plastikowych komponentów do technologicznie zaawansowanych produktów

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

19. RUPF Industries Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja elementów metalowych oraz metalowych połączonych z gumą dla branży motoryzacyjnej

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

20. SKC HI-TECH & MARKETING POLSKA Sp. z o.o.

działalność: produkcja folii optycznej do ekranów LCD

główny kapitał: Korea Południowa i USA

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

21. Mecamen Sp. z o.o.

działalność: produkcja części do maszyn oraz form wtryskowych do tworzyw sztucznych branży motoryzacyjnej

główny kapitał: Francja

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

22. Centralne Laboratorium Badawczo Rozwojowe - Selena Labs Sp. z o.o.

działalność: wdrażanie nowych, innowacyjnych produktów

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

23. ENAN Sp. zo.o./Manokino Sp. zo.o.

działalność: producent i dystrybutor akcesoriów dla różnych branż, w tym IT, audio-video, telekom oraz AGD/ Sprzedaż internetowa, usługi z zakresu logistyki i magazynowania towarów

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE

24. PPHU ADATECH

działalność: produkcja sprężyn oraz usługi frezowania CNC elementów aluminiowych, stalowych oraz plastiku

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

25. PPHU ADAM KOR

działalność: usługi budowlane, w tym budowa obiektów produkcyjnych w postaci hal przemysłowych, biur, usługi z zakresu ogrodnictwa

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

26. PPHU MAXPOL

działalność: produkcja szerokiej gamy plecaków, torebek damskich, toreb podróżnych produkowanych ze skóry, a także z materiałów powlekanych

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

27. INVERS Sp. z o.o.

działalność: usługi z zakresu pośrednictwa pracy

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

8.3. FIRMY FUNKCJONUJĄCE W DZIERŻONIOWSKIM PARKU PRZEMYSŁOWYM (ul. Strefowa)

1. Edytor Drukarnia-Wydawnictwo

działalność: usługi poligraficzne i wydawnicze

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca

uwagi: hala wykupiona na własność

2. Broen Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych

główny kapitał: Dania

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

3. Franklin Produkts Sp. z o.o.

działalność: produkcja poduch i pokrowców tapicerskich

główny kapitał: USA status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

8.4. RYNEK PRACY I GOSPODARCZE DANE STATYSTYCZNE

W 2020 r. wybuch epidemii COVID-19 zakłócił malejący trend spadku bezrobocia rejestrowanego w mieście. Na koniec 2020 r. liczba bezrobotnych wynosiła 687 osób i był to wzrost o 172 osoby, w porównaniu z rokiem poprzednim. Równocześnie ze wzrostem liczby bezrobotnych obserwuje się wzrost stopy bezrobocia, która na koniec grudnia 2020 r. wyniosła 6,8% (dla powiatu).

Pomimo trudnej sytuacji związanej bezpośrednio z sytuacją epidemiologiczną, Dzierżoniów nadal cechuje się bardzo wysokim poziomem przedsiębiorczości. Na koniec 2020 r. w mieście zarejestrowanych było 4 322 podmiotów gospodarczych. Oznacza to, że co czwarty mieszkaniec w wieku produkcyjnym prowadzi działalność gospodarczą. Prawie 96% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w mieście to mikroprzedsiębiorcy i osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą (4 143 podmioty). Na terenie miasta funkcjonują również dwa duże zakłady zatrudniające więcej niż 250 osób. Największym z nich jest Cooper Standard Polska Sp. z o.o., zatrudniający ponad 800 pracowników.

W latach 2017-2019 w mieście zauważalny był wzrost liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych. W 2020 r. nastąpił spadek tej liczby do 247 podmiotów.

8.5. NAJLICZNIEJSZE BRANŻE - STRUKTURA PRZEDSIĘBIORCÓW WG. PKD 2007 W 2020 R.

1. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli - 978

2. Obsługa rynku nieruchomości - 731

3. Budownictwo - 468

4. Przetwórstwo przemysłowe - 425

5. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 354

6. Pozostała działalność usługowa - 296
7. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna - 246
8. Transport i gospodarka magazynowa - 201
9. Edukacja - 118
10. Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne - 99

Źródło: dane GUS

8.6. WSPIERANIE LOKALNEGO BIZNESU

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ekonomicznym wywołanym pandemią koronawirusa, miasto przygotowało programy pomocowe dla przedsiębiorców, którzy spełniając minimum formalności, mogli otrzymać dodatkowe wsparcie od miasta. Pomoc ta przyznawana była na podstawie uchwał Rady Miejskiej:

- uchwały nr XVIII/157/20 z 27 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorcom pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości i odstąpienia od poboru należności z tytułu czynszu za najem lub dzierżawę nieruchomości, stanowiących własność gminy miejskiej Dzierżoniów w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ekonomicznym wywołanym przez COVID-19,
- uchwały nr XVIII/158/20 z 27 kwietnia 2020 r. w sprawie przedłużenia przedsiębiorcom terminów płatności rat podatku od nieruchomości w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ekonomicznym wywołanym przez COVID-19.

W 2020 r. ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z pandemią COVID-19 skorzystało 29 przedsiębiorstw, a łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 26 572 zł. Z kolei z przedłużenia terminów płatności rat podatku od nieruchomości skorzystały trzy przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcy, prowadzący działalność gospodarczą w Dzierżoniowie, mogli w 2020 r. ubiegać się o okresowe zwolnienie z podatku od nieruchomości w formie pomocy de minimis i pomocy publicznej. Pomoc była przyznawana na podstawie uchwał Rady Miejskiej:

- uchwały nr XXIX/192/16 z 28 grudnia 2016 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis – uchwała została uchylona z dniem 15 lipca 2020 r.,
- uchwały nr XX/177/20 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorstwom pomocy de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości,
- uchwały nr XX/178/20 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorstwom pomocy de minimis w formie zwolnienia z podatku od

nieruchomości w związku z budową lub przebudową ogólnodostępnych parkingów,

- uchwały nr XX/179/20 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorstwom pomocy de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z trwałą likwidacją barier architektonicznych dla osób z niepełnoprawnosćiami,
- uchwały nr XX/180/20 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorstwom pomocy de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku ze zmianą sposobu ogrzewania,
- uchwały nr XXVIII/182/16 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 28 listopada 2016 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną - uchwała została uchylona z dniem 15 lipca 2020 r.,
- uchwały nr XX/175/20 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia przedsiębiorstwom pomocy publicznej stanowiącej regionalną pomoc inwestycyjną w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości - uchwała wygasła z końcem roku 2020.

8.7. POMOC DE MINIMIS

Z programu Pomocy De Minimis z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości korzystało w 2020 r. 10 przedsiębiorców. Przyznana pomoc stanowi kontynuację zwolnień udzielonych w 2019 r. oraz latach poprzednich, ponieważ zwolnienie może być udzielone na okres jednego, dwóch lub trzech lat. Okres zwolnienia z podatku od nieruchomości uzależniony jest od kryteriów spełnionych przez przedsiębiorcę. Łączna wartość udzielonej pomocy, obejmującej wszystkie tytuły przyznanych zwolnień z podatku od nieruchomości, kształtowała się na poziomie 84 911 zł.

W efekcie stosowania Pomocy de Minimis w 2020 r. utworzono i utrzymano 28 miejsc pracy.

8.8. REGIONALNA POMOC INWESTYCYJNA

W 2020 r. z Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej w formie zwolnienia od podatku od nieruchomości korzystało 21 przedsiębiorstw. Łączna wartość udzielonej pomocy kształtuje się na poziomie 1 244 421,95 zł. Na dzień 31.12.2020 r. przedsiębiorcy, którzy otrzymali pomoc publiczną, utworzyli oraz utrzymali 500 miejsc pracy.

Wśród 21 przedsiębiorców, którym udzielono pomocy publicznej, znajduje się 9 przedsiębiorstw z terenu dzierżoniowskiej podstrefy. Wartość pomocy przyznanej firmom „strefowym” wynosi 1 081 964 zł (999 688 zł - przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie, 82 276 zł - przedsiębiorstwa nieposiadające zezwolenia), co przekłada się na zatrudnienie 445 osób.

Wpływy do budżetu miasta z podatku od nieruchomości za 2020 r. z firm działających na terenie WSSE „INVEST- PARK” Podstrefa Dzierżoniów wyniosły 5 297 021,71 zł.

Podmioty działające w dzierżoniowskiej podstrefie, zgodnie z otrzymanym zezwoleniem, uprawnione były do korzystania z funkcjonujących programów pomocowych do 28.05.2017 r. Spowodowało to wygaśnięcie udzielonej pomocy publicznej, a tym samym zwiększenie wpływów do budżetu miasta z podatku od nieruchomości.

8.9. DZIAŁANIA NA RZECZ WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Noworoczne Spotkanie Biznesu - odbyło się 31.01.2020 r. Na spotkaniu burmistrz Dzierżoniowa opowiedział zaproszonym przedsiębiorcom o działaniach miasta na rzecz biznesu i planach na najbliższe 12 miesięcy. Dodatkowo zaprezentowana została Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców i jej działania. Spotkanie miało nieco inny charakter niż w latach poprzednich, nastawione było na wymianę doświadczeń i możliwość nawiązania nowych znajomości w ramach networkingu. Podczas spotkania przedstawiono informacje dla przedsiębiorców na temat:

- Polskiej Strefy Inwestycji (PSI) - wsparcia dla firm realizujących nowe inwestycje (prezentacja Macieja Tyszki, przedstawiciela WSSE INVEST-PARK Sp. z o.o.);
- najważniejszych zmian w ZUS-ie dla przedsiębiorców w 2020 r. (prezentacja Adama Nowaka, kierownika Zakładu Ubezpieczeń Inspektoratu w Dzierżoniowie);
- zatrudnienia przedsiębiorców (prezentacja Moniki Zawilak, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie).

Dzierżoniowskie Prezentacje - pierwszy raz od 26 lat Dzierżoniowskie Prezentacje nie odbyły się z powodu trudnej sytuacji epidemicznej wywołanej pandemią.

Punkt Obsługi Inwestora

W 2020 r. w ramach obsługi inwestora udzielono 16 odpowiedzi na zapytania inwestorów krajowych i zagranicznych dotyczących wolnych terenów inwestycyjnych oraz wynajmu hal produkcyjnych. Zorganizowano cztery spotkania z inwestorami na temat możliwości zainwestowania w mieście oraz programów wspierających przedsiębiorczość.

Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców

Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców powstała pod koniec 2019 r. W jej skład wchodzi 22 przedstawicieli dzierżoniowskich przedsiębiorców oraz instytucji otoczenia biznesu z Dzierżoniowa. Do zakresu działań rady należą w szczególności sprawy związane z rozwojem gospodarczym miasta, w tym:

- wspieranie polityki rozwoju gospodarczego miasta,
- aktywizacja gospodarcza,
- zgłaszanie potrzeb i problemów lokalnych przedsiębiorców,
- współorganizacja wydarzeń i działań służących rozwojowi przedsiębiorczości.

Rada wspiera i inicjuje działania miasta w zakresie przedsiębiorczości. W 2020 r., pomimo trudności i ograniczeń związanych z Covid-19, odbyło się sześć spotkań rady, w ramach których podejmowane były następujące działania/tematy:

- nowa formuła Noworocznego Spotkania Biznesu połączona z networkingiem prowadzonym przez profesjonalnego moderatora,
- opiniowanie programów pomocowych dla przedsiębiorców,
- przeprowadzenie badania ankietowego wśród lokalnych przedsiębiorców pn. „Wpływ pandemii COVID-19 na moją firmę”,
- utworzenie fanpage’a na Facebooku Invest in Dzierżoniów oraz wydarzenia „Wirtualny Jarmark Świąteczny”,
- utworzenie zakładki COVID na stronie internetowej Invest in Dzierżoniów miasta,
- nowa formuła Dzierżoniowskich Prezentacji,
- akcja „Kupuj Lokalnie w Dzierżoniowie”,
- organizacja webinaru pn. „Oswoić nową normalność. Jak stworzyć optymalne środowisko pracy, ułatwiające błyskawiczne reagowanie na zmiany?”. Szkolenie odbyło się 8.10.2020 r. i 3.12.2020 r. Jego organizatorem była WSSE „Invest-Park” wraz z partnerami.

Przedsiębiorcy poświęcają swój czas, aby wesprzeć działania i określić kierunki współpracy z samorządem.

8.10. STRONA INTERNETOWA INVEST IN DZIERŻONIÓW

investin.dzierzoniow.pl to nowa podstrona, która znajduje się na oficjalnej stronie miasta www.dzierzoniow.pl. Uruchomiona została 27.09.2020 r. Strona zawiera najważniejsze informacje o gminie oraz ofercie inwestycyjnej miasta. Na bieżąco zamieszczane są tam aktualności biznesowe oraz informacje na temat wsparcia oferowanego przedsiębiorcom przez instytucje otoczenia biznesu. Ważnym elementem strony jest zakładka COVID-19, w której znajdują się informacje na temat pomocy, jaką mogą otrzymać firmy dotknięte skutkami pandemii.

Na stronę internetową Invest In Dzierżoniów dedykowaną przedsiębiorcom można wejść:

- ze strony głównej miasta: www.dzierzoniow.pl wybierając podzakładkę „Invest in Dzierżoniów”,
- wchodząc bezpośrednio na stronę www.investin.dzierzoniow.pl,
- skanując kod QR.

@InvestInDzierzoniow - Fanpage na portalu społecznościowym Facebook, który został uruchomiony 30.11.2020 r. Jest dedykowany dzierżoniowskim przedsiębiorcom i inwestorom i ma na celu zwiększenie liczby odbiorców informacji zamieszczanych na stronie Invest in Dzierżoniów oraz umożliwienie organizowania wirtualnych akcji i wydarzeń gospodarczych.

W 2020 r. na fanpage’u zamieszczono 15 postów oraz utworzono wydarzenie „Wirtualny Jarmark Świąteczny”, w ramach którego 20 przedsiębiorców przedstawiło ofertę bożonarodzeniową. Statystyki dotyczące wydarzenia:

- liczba odbiorców - 5 700,
- liczba wyświetleń - 396,
- liczba osób, które odpowiedziały na wydarzenie - 155,
- grupa odbiorców: kobiety w wieku 35-44.

8.11. STRATEGIE GOSPODARCZE

8.11.1. PROGRAM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI DZIERŻONIOWA

Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa na lata 2016-2020 został uchwalony uchwałą nr XXI/123/16 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 25.04.2016 r.

Stanowi zespół wzajemnie powiązanych działań i decyzji, których rezultatem jest tworzenie warunków do skutecznego zarządzania procesami podnoszenia poziomu konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw i powstawania nowych miejsc pracy. Program koncentruje się na synergii oddziaływania podstawowych dla jakości życia obszarów, takich jak: przedsiębiorczość, społeczeństwo, środowisko oraz integracja z otoczeniem.

Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa na lata 2016-2020 funkcjonował do 2020 r. i zostanie zaktualizowany w 2021 r.

Pełna treść dokumentu: <https://bip.um.dzierzoniow.pl/a,24493,program-rozwoju-przedsiębiorczosci-dzierżoniowa.html>

8.11.2. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU LOKALNEGO DZIERŻONIOWA NA LATA 2014-2020

Strategia Dzierżoniowa jest dokumentem planistycznym, określającym wizję, misję i kierunki rozwoju miasta. Misją Dzierżoniowa jest podnoszenie jakości życia mieszkańców z wykorzystaniem potencjału przedsiębiorczości oraz partnerstwa, wizją Dzierżoniów jako miasto przedsiębiorczości, kreatywności

oraz wysokiej jakości życia. Głównym celem miasta określonym w strategii jest natomiast wzrost jakości życia społeczności Dzierżoniowa.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2014-2020 przyjęta została uchwałą Rady Miejskiej Dzierżoniowa nr XLV/294/14 z 27.01.2014 r.

Każdego roku prowadzony jest monitoring Strategii, z którego opracowywane są raporty - Raport Monitoringu za 2019 rok i za wcześniejsze lata.

8.11.3. STRATEGIA ROZWOJU SUDETY 2030

Inicjatywa „Sudety 2030” skupia 108 samorządów z południowej i zachodniej części Dolnego Śląska. Samorzady te, w tym Dzierżoniów, na przełomie 2017 i 2018 r. podpisały „Deklarację Sudecką” i Porozumienie Sygnatariuszy. Dokumenty te stanowiły wolę podjęcia wspólnych działań na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska. Samorzady zobowiązały się do stworzenia wspólnego planu modernizacji i rozwoju subregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego, tzw. Strategii Rozwoju Sudety 2030. „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020-2030, obejmującą swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) - Strategia Rozwoju Sudety 2030” została zatwierdzona przez sygnatariuszy porozumienia we wrześniu 2018 r. Objęła ona swoim zasięgiem 13 powiatów: bolesławiecki, dzierżoniowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, kłodzki, lubański, lwówecki, świdnicki, wałbrzyski, ząbkowicki, złotoryjski i zgorzelecki. Dokument określa bariery rozwojowe i obszary problemowe. Jego głównym celem jest „intensywna, wielopodmiotowa i różnokierunkowa współpraca skutkująca poprawą jakości życia, aktywizacją i przyciąganiem zasobów ludzkich oraz wzrostem pozycji konkurencyjnej, z poszanowaniem i z uwzględnieniem potencjału przyrodniczego”. Została w nim przedstawiona wizja przyszłości regionu, cele strategiczne oraz priorytety i działania strategiczne, których realizacja przybliży nas do przedstawionej wizji rozwoju.

„Strategia Rozwoju Sudety 2030” jest narzędziem, które pomoże w kształtowaniu polityki rozwoju społeczno-gospodarczego południa i zachodu województwa dolnośląskiego. Spełnia ona główne założenia polityki spójności Unii Europejskiej, zawarte w projektach regulacji prawnych związanych z nową perspektywą budżetową po 2020 r. Dzięki temu ułatwi ona dalsze działania w celu pozyskiwania wsparcia finansowego z różnych źródeł (m.in. unijnych, krajowych, regionalnych), potrzebnego dla zrównoważonego rozwoju regionu.

8.12. POZYSKANE ŚRODKI ZEWNĘTRZNE (EUROPEJSKIE I KRAJOWE) - PROJEKTY ZATWIERDZONE DO DOFINANSOWANIA W 2020 R.

1. Przebudowa ul. Złotej od ronda Polskiego Państwa Podziemnego do ul. Akacyjowej w Dzierżoniowie wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Korczaka - projekt realizowany w ramach Funduszu Dróg Samorządowych; zatwierdzone wydatki projektu: 5 362 739 zł; dofinansowanie: 2 681 370 zł; czas realizacji: 2020-2021 r.

2. Utworzenie Klubu „Senior+” przy ul. Krasickiego 25 w Dzierżoniowie - projekt realizowany w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”; zatwierdzone wydatki projektu: 163 304,47 zł; dofinansowanie: 130 643,75 zł; czas realizacji: 2020 r.

3. Redukcja skutków niekorzystnych zjawisk pogodowych poprzez modernizację i budowę kanalizacji deszczowej na terenie powiatu dzierżoniowskiego - projekt partnerski, w ramach którego Dzierżoniów realizuje dwa zadania: przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 9 oraz budowa kanalizacji deszczowej w ul. Sienkiewicza. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego. Liderem jest Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska, partnerami: gmina miejska Dzierżoniów, gminy Pieszyce i Piława Górna. Zatwierdzone wydatki projektu dla zadań Dzierżoniowa to: 1 274 837,30 zł; dofinansowanie: 1 083 611,71 zł (ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego); czas realizacji: 2020-2021 r.

4. Modernizacja wieży ratuszowej w Dzierżoniowie - projekt dofinansowany z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska; zatwierdzone wydatki projektu: 174 113 zł; dofinansowanie: ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 129 528 zł, z budżetu państwa - 7 619 zł; czas realizacji: 2020-2021 r.

5. Renowacja kaplicy grobowej Sadebecków w Dzierżoniowie - projekt dofinansowany z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska; zatwierdzone wydatki projektu: 222 455 zł; dofinansowanie: ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 129 528 zł, z budżetu państwa - 7 619 zł; czas realizacji: 2020-2021 r.

6. Renowacja pomnika Jana Nepomucena w Dzierżoniowie - projekt dofinansowany z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska; zatwierdzone wydatki projektu: 223 281 zł; dofinansowanie: ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 129 528 zł, z budżetu państwa - 7 619 zł; czas realizacji: 2020-2021 r.

7. Zakup krzesła ewakuacyjnego do Urzędu Miasta w Dzierżoniowie - projekt realizowany w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”; zatwierdzone wydatki projektu: 6 225 zł; dofinansowanie: 2 178 zł; czas realizacji: 2020 r.

8. Wykonanie czterech aktywnych przejść dla pieszych w Dzierżoniowie (3 przejścia w ciągu ul. Kopernika, 1 przejście na ul. Złotej) - projekt realizowany w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”; zatwierdzone wydatki projektu: 384 500 zł; dofinansowanie: 100 000 zł; czas realizacji: 2020 r.

9. Budowa Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Sikorskiego (stołówka z jadalnią, aula, świetlica, sala wykładowa) - zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych; wartość zadania: 4 993 000 zł; dofinansowanie: 3 774 645 zł; czas realizacji: 2020-2021 r.

9. OCHRONA ŚRODOWISKA I USŁUGI KOMUNALNE

Głównymi obszarami w aspekcie ochrony środowiska dla Dzierżoniowa jest gospodarka wodno-ściekowa, zieleń miejska oraz miejsca aktywnego wypoczynku, gospodarka odpadami komunalnymi oraz zanieczyszczenie powietrza.

Cele i zadania miasta w tym zakresie określa Program ochrony środowiska dla Dzierżoniowa na lata 2016-2020. Zgodnie z jego założeniami corocznie sporządzane jest sprawozdanie, w którym znaleźć można opis aktualnego stanu środowiska wraz ze wskaźnikami oraz efektywność podjętych działań. Sprawozdanie takie zostanie przedstawione Radzie Miejskiej Dzierżoniowa w czerwcu 2021 r. i dostępne będzie na stronie internetowej BIP Urzędu Miasta.

9.1. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Dzierżoniów jest członkiem Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7, który, zgodnie z przyjętym przez Radę Miejską Dzierżoniowa statutem, przejął uprawnienia i obowiązki miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Do ZGPD-7 należą również gmina Dzierżoniów, Niemcza, Bielawa, Pieszyce (od 1.01.2021 r. do związku przystąpiła także Piława Górna). Zgodnie z przyjętym statutem ZGPD-7 odpowiedzialny jest m.in. za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gmin członkowskich, podejmowanie uchwał związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, określanie stawek opłat dla mieszkańców oraz sprawozdawczość. System odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oparty jest na przepisach określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwałach ZGPD-7. Właściciele nieruchomości lub zarządcy nieruchomości obowiązani są do składania deklaracji o liczbie mieszkańców - na tej podstawie określana jest

wysokość opłat. Na koniec grudnia 2020 r. w systemie odbioru odpadów znajdowało się 65 977 osób:

- miasto Dzierżoniów: 25 122 osób,
- gmina Bielawa: 23 229 osób,
- gmina Dzierżoniów: 6 918 osób,
- miasto i gmina Pieszycy: 6 789 osób,
- miasto i gmina Niemcza: 3 919 osób.

W ramach prowadzonego przez ZGPD-7 systemu gospodarki odpadami komunalnymi odebrane od mieszkańców odpady kierowane są do Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie, które posiada uprawnienia i instalację do ich przetwarzania. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest dwiema metodami - metodą workową i metodą pojemnikową.

Metoda workowa prowadzona jest w zwartej zabudowie jednorodzinnej i oparta jest na gromadzeniu w plastikowych workach szkła białego, szkła kolorowego, metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych oraz makulatury, a także bioodpadów w gniazdach segregacyjnych (w systemie dopuszczone jest także przydomowe kompostowanie). Posegregowane odpady odbierane są przez cały rok w pierwszy poniedziałek, wtorek i środę miesiąca (dzień zależy od lokalizacji nieruchomości), a dodatkowo w okresie od kwietnia do października opakowania z metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe (zbierane w żółtych workach) odbierane są w trzeci poniedziałek, wtorek i środę miesiąca. Harmonogramy odbioru odpadów zmieszanych i segregowanych znajdują się na stronie www.zgpd7.pl.

Na pozostałych terenach obowiązuje metoda pojemnikowa. Oparta jest ona na gniazdach segregacyjnych, które wyposażone są w pojemniki do gromadzenia szkła białego, szkła kolorowego, metali/tworzyw sztucznych/opakowań wielomateriałowych, makulatury oraz w pojemniki na bioodpady. Uzupełnieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) przy ul. Bielawskiej 15 w Dzierżoniowie oraz objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. PSZOK czynny jest 6 dni w tygodniu - od poniedziałku do soboty. Do punktu można dostarczyć bez dodatkowych opłat odpady komunalne z gospodarstw domowych, takie jak: meble oraz inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe (gruz bez zanieczyszczeń, płyty kartonowo-gipsowe, zużyty sprzęt elektryczny, odpady zielone (trawa, liście), przeterminowane leki, chemikalia i odpady niebezpieczne z gospodarstwa domowego (resztki farb, lakierów, klejów, rozpuszczalników, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, itp.), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony z pojazdów użytkowanych w gospodarstwie domowym oraz posegregowane odpady z papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe. W celu ułatwienia mieszkańcom

pozbycia się odpadów wielkogabarytowych od 2015 r. prowadzona jest objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Harmonogram odbioru znajduje się na stronie www.zgpd7.pl. W 2020 r. masa odebranych odpadów wielkogabarytowych wzrosła o 34% w porównaniu do 2019 r. i wyniosła 142,7 tony.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podmioty odbierające odpady komunalne obowiązane są do sporządzania sprawozdań z ilości odebranych w danym roku odpadów komunalnych w rozbiciu na poszczególne frakcje. Od 2018 r. część selektywnie zbieranych odpadów została zakwalifikowana do zmieszanych odpadów opakowaniowych, gdyż od tego roku do pojemników do selektywnego zbierania plastiku mieszkańcy mogą wrzucać także metal oraz opakowania wielomateriałowe. Od 2018 r. do poziomów odzysku wlicza się także odpady opakowaniowe z metalu oraz papier i tekturę odbierane przez skupy surowców wtórnych. Spowodowało to znaczący wzrost selektywnie zbieranych odpadów, w szczególności opakowań z papieru i tektury. Mimo zwiększającej się ilości selektywnie zbieranych odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości, w 2020 r. spadła ilość zbieranego przez skup surowców papieru i tektury, co spowodowało obniżenie poziomu recyklingu odpadów do wartości 48,6%.

Dane dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Dzierżoniowa w 2020 r.:

- masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu Dzierżoniowa 9 190,8 ton/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: papier i tektura 872,1 ton/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania z metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe 506 ton/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania ze szkła 420,2 ton/rok
- masa odebranych odpadów wielkogabarytowych 955,4 ton/rok
- masa odebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 23,3 ton/rok
- masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych ton/rok 2 848,6 ton/rok
- poziom recyklingu odpadów: papieru, plastiku, szkła i metalu 49%
- poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne 100%
- poziom redukcji składowania odpadów biodegradowalnych 12%

- ilość mieszkańców Dzierżoniowa objętych miejskim systemem gospodarki odpadami 25 122 ton/rok

- ilość gniazd do selektywnej zbiórki 97 szt.

Ilość odebranych zmieszanych i segregowanych odpadów komunalnych w 2020 r.:

- niesegregowane odpady komunalne 9 190,8 ton
- selektywna zbiórka - papier i tektura 872,1
- selektywna zbiórka - opakowania z tworzyw sztucznych 51,9 ton
- selektywna zbiórka - zmieszane odpady opakowaniowe 369,8 ton
- selektywna zbiórka - opakowania z metali 84,3 ton
- selektywna zbiórka - opakowania ze szkła 420,2 ton
- razem 1 798,3 tony
- poziom recyklingu odpadów: papieru, plastiku, szkła i metalu - wymagany 50%, osiągnięty 48,6%

W celu wykonania obowiązku odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ZGPD7 dokonuje wyboru przedsiębiorcy w ramach ustawy Prawo zamówień publicznych. Obecnie obowiązuje czteroletnia umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów z konsorcjum dwóch firm, tj. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Dzierżoniowa, partner ECO Ekologiczne Centrum Odzysku Sp. z o.o. z Pieszyc (umowa podpisana w grudniu 2018 r.).

W związku z ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw zgromadzenie ZGPD-7 było obowiązane dostosować uchwały regulujące gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie związku do nowelizacji w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Nowelizacja zakłada m.in. obowiązek segregacji odpadów na terenie gmin i ustalenie jednej stawki podstawowej za gospodarowanie odpadami dla mieszkańców oraz stawki sankcyjnej w wysokości od dwu- do czterokrotności stawki podstawowej w przypadku stwierdzenia braku segregacji. Zgromadzenie związku było także zobowiązane do ustalenia obniżonej stawki opłaty dla właścicieli budynków jednorodzinnych, którzy będą prowadzić przydomowe kompostowanie bioodpadów w kompostownikach przydomowych. W związku z tym zgromadzenie związku podjęło 12.12.2019 r. uchwały:

- w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7,

- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i zagospodarowania tych odpadów,

- w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty,
- w sprawie zmiany uchwały nr VII/9/16 zgromadzenia ZGPD-7 z 6.07.2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

Wprowadzono także zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnych kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w wysokości 1 zł miesięcznie za osobę. W 2020 r. od stycznia do kwietnia na terenie Dzierżoniowa obowiązywały stawki w wysokości 21 zł miesięcznie na mieszkańca (42 zł miesięcznie na mieszkańca, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny). Od maja 2020 r. stawka podstawowa wynosi 25 zł miesięcznie na osobę (50 zł miesięcznie na osobę, jeśli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny).

Wyzwaniem dla gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi na 2021 r. i lata następne jest uzyskiwanie wysokich poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych.

9.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie mieszkańcom Dzierżoniowa wody, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie jest spółka Wodociągi i Kanalizacja (WiK Sp. z o.o.). To spółka międzygminna, w której udziały - oprócz Dzierżoniowa - posiada także gmina Dzierżonów, Bielawa, Pieszyce, Niemcza i Piława Górna. Sprawne funkcjonowanie systemu wodno-kanalizacyjnego i dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnych wymaga prowadzenia stałych prac modernizacyjnych oraz rozbudowy systemu. Po zakończonym w 2016 r. I etapie międzygminnego projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego” (wartość całego projektu to ponad 104 mln zł, a poziom dofinansowywania z Funduszu Spójności - 46,5 mln zł) realizowany jest II etapu projektu. Jego wartość to ponad 53 mln zł (poziom dofinansowania - 27,2 mln zł). Główne zadania inwestycyjne drugiego etapu, które zostały zrealizowane na terenie Dzierżoniowa w latach poprzednich, to budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na następujących terenach: ul. Sowiogórska, ul. Kamienna, ul. Armii Krajowej, ul. Nowowiejska-Krasickiego, tereny po byłych zakładach DEFKA w Dzierżonowie. Do głównych zadań inwestycyjnych należy także zaliczyć budowę wodociągu tranzytowego Lubachów-Pieszyce-Dzierżonów-Bielawa, którego celem jest sprawne dostarczenie wody ze zbiornika w Lubachowie. W ramach projektu spółka w 2020 r. kontynuowała prace w zakresie budowy centralnego systemu monitoringu i sterowania systemem wodociągowym. Jego głównym celem jest

wdrożenie systemu zarządzania siecią wodociągową w układzie strefowym, umożliwiającego bilansowanie zużycia wody oraz aktywnej kontroli wycieków wody z sieci.

W 2020 r. została także wszczęta procedura przetargowa na wybór wykonawcy montażu agregatów kogeneracyjnych na biogaz w oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie. W związku z rezygnacją przez WiK Sp. z o.o. z budowy suszarni osadów ściekowych spółka zainicjowała wprowadzenie zmian do projektu, m.in. zawnioskowała o przeznaczenie części środków na budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Armii Krajowej (dalszy ciąg budowy) oraz w ul. Kilara.

Poza zadaniami w ramach projektu w 2020 r. wodociągi realizowały także inne inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Były to: rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych, modernizacja stacji uzdatniania wody, modernizacja studni głębinowych, dokumentacje projektowe na instalacje fotowoltaiczne oraz teren bazy WiK Sp. z o.o. Łączna wartość inwestycji wyniosła 12 210 220 zł. Na remonty wydano kolejne 946 676 zł.

Procesy związane z uzdatnianiem wody, monitoringiem i sterowaniem systemem wodociągowym są w dużej mierze skomputeryzowane dzięki wdrażanemu od 2016 r. przez WIK projektowi.

Głównymi elementami systemu gospodarki ściekowej na terenie Dzierżoniowa jest sieć kanalizacji sanitarnej rozdzielczej i oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Brzegowej. Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje swoim zasięgiem większość terenów zamieszkałych z wyjątkiem ul. Wiejskiej (obszar ten ze względu na ukształtowanie terenu oraz bardzo rozproszoną zabudowę wyłączony jest z obszaru aglomeracji) oraz części ul. Armii Krajowej (na terenie tym planowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej). Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2020 r. wyniosła 75,4 km. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 99% mieszkańców miasta. Na terenie Dzierżoniowa występują nieliczne nieruchomości, które mimo istnienia w pobliżu sieci kanalizacji sanitarnej, dalej posiadają zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2020 r. wystąpiło 137 awarii sieci kanalizacji sanitarnej (rok wcześniej 163, dwa lata wcześniej 138, przed trzema laty - 248). Ścieki sanitarne z terenu Dzierżoniowa odprowadzane są do oczyszczalni ścieków przy ul. Brzegowej 144 (w grudniu 2013 r. została wyłączona z użytkowania oczyszczalnia ścieków w Pieszycach i ścieki z terenu Pieszyc poprzez kolektor ściekowy odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie).

Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 7 500 m³/dobę, maksymalna przepustowość 18 000 m³/dobę. W 2020 r. łączna ilość ścieków dopływających i oczyszczonych na oczyszczalni w Dzierżoniowie wyniosła 2 958 659 m³. Zastosowana w oczyszczalni ścieków technologia oczyszczania umożliwia dużą redukcję zanieczyszczeń ścieków: w przypadku BZT5 wynosi ona 97,9%,

w przypadku zawiesiny ogólnej - 97,6%, a w przypadku ChZT - 95,8%.
Technologia usuwania biogenów umożliwia redukcję zanieczyszczeń azotu o 78,6%, a fosforu o 90,2%. Oczyszczalnia ścieków spełnia wymogi prawne.

W 2020 r. WiK dostarczył na teren Dzierżoniowa 1 295 893,47 m³ wody, w tym ponad milion m³ dla gospodarstw domowych, prawie 109 tys. m³ dla przemysłu, ponad 160 tys. m³ dla pozostałych odbiorców i na cele przeciwpożarowe.

Woda dostarczana mieszkańcom miasta Dzierżoniowa spełnia wszystkie wymagania jakościowe nałożone przez przepisy prawne. Informacje na temat jej jakości można znaleźć na stronie internetowej spółki w zakładce „jakość wody” - <https://wik.dzierzoniow.pl/index.php/jakosc-wody/>

Zgodnie z obowiązującym prawem w celu monitorowania jakości wody pitnej zostały wyznaczone stałe punkty czerpalne. WiK Sp. z o.o. co roku opracowuje harmonogram pobierania próbek wody do badań, który zatwierdzany jest przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dzierżoniowie. Jakość wody dostarczanej do sieci wodociągowej kontrolowana jest na bieżąco przez Laboratorium Badania Wody i Ścieków WiK Sp. z o.o. w Dzierżoniowie oraz przez PSSE w Dzierżoniowie. Badania wody dla PSSE są wykonywane przez laboratorium PSSE w Kłodzku, Wałbrzychu i Wrocławiu. Polityka jakości przyjęta przez WiK Sp. z o.o. ma na celu zapewnienie wiarygodności i obiektywności wyników badań. Laboratorium posiada certyfikat akredytacji laboratorium badawczego nr AB 756 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który potwierdza wdrożenie systemu zarządzania na zgodność z najnowszym wydaniem normy PN-EN ISO/IEC 17025.

W 2020 r. odnotowano 26 awarii wodociągowych (w 2019 r. - 27, w 2018 r. - 30, a rok wcześniej - 57).

Ścieki deszczowe i roztopowe z terenu Dzierżoniowa odprowadzane są siecią kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych. Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie Dzierżoniowa na koniec 2020 r. wynosiła 63,6 km. W 2020 r. została wybudowana sieć kanalizacji deszczowej o łącznej długości 1 612 m (ul. Cicha, ul. Okrzei, ul. Szpitalna, osiedle Tęczowe). W celu prawidłowego funkcjonowania sieci deszczowej wykonano czyszczenie wpustów deszczowych - 2 365 szt., przeprowadzono czyszczenie 5 separatorów substancji ropopochodnych oraz czyszczenie kanalizacji deszczowej (wytypowane odcinki kanalizacji deszczowej, w których zaobserwowano utrudnienia w odprowadzeniu wód opadowych i roztopowych) na łącznej długości 793 m. Na bieżąco usuwane były awarie kanalizacji deszczowej.

W ramach współpracy miasta z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (zarządca rzeki Piława) w 2020 r. udało się oczyścić koryto rzeki Piława na 6 odcinkach rzeki o łącznej długości 1 330 m.

9.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Monitoring zanieczyszczenia powietrza w Dzierżoniowie prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ). Pomiar dokonywany jest automatycznie w stacjonarnej stacji pomiarowej na terenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Piłsudskiego. Do 2019 r. były mierzone tam poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10. Obecnie mierzone są wyłącznie wartości pyłu zawieszonego PM10. Wyniki dostępne są na stronie internetowej www.air.wroclaw.pios.gov.pl.

Stężenia średnioroczne SO₂ nie przekraczały wartości dopuszczalnych - w latach 2010-2019 wartości te wahały się w przedziale 25-70% wartości dopuszczalnej. Nie występowały także przekroczenia 24-godzinne.

Średnioroczne wartości zanieczyszczenia NO₂ także nie przekraczały wartości dopuszczalnych - w latach 2010-2019 wartości te wahały się w przedziale 40-70% wartości dopuszczalnej. Nie są także przekraczane wartości dopuszczalne dla NO_x i NO.

Rok 2020 jest kolejnym, w którym zanotowano niższą średnioroczną wartość zanieczyszczenia pyłu zawieszonego PM10. Wyniosła ona 23,7 µg/m³ (dopuszczalna wartość to 40 µg/m³). W 2019 r. było to 25,7 µg/m³.

Zanotowano także znacznie niższą liczbę dni z przekroczeniami poziomu 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 (powyżej 50 µg/m³): 26 dni przy wartości dopuszczalnej 35 dni. W 2019 r. były 34 takie dni. Ponadnormatywny poziom 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 występował w okresie grzewczym, co świadczy o bardzo dużym wpływie emisji z indywidualnych instalacji grzewczych na stężenia zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Obok wielkości emisji z instalacji wpływ na wielkość notowanych wartości zanieczyszczeń mają także warunki meteorologiczne panujące w danym okresie na określonym obszarze.

Istotne znaczenie dla możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu ma pionowy rozkład temperatury. Występowanie zjawiska inwersji termicznej (temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością) wpływa na utrudnienie pionowego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, a tym samym kumulowania się ich w przy powierzchniowej warstwie. Bardzo często przy występowaniu zjawiska inwersji występują wysokie i bardzo wysokie stężenia zanieczyszczeń pyłowych. Innym czynnikiem meteorologicznym wpływającym na jakość powietrza jest prędkość wiatru. Brak wiatru lub niewielka prędkość sprzyjają zwiększeniu poziomu stężenia zanieczyszczeń. Najwyższy średniomiesięczny poziom zanieczyszczeń PM10 w 2020 r. był notowany w styczniu i wyniósł 42 µg/m³. Minimalna wartość 24-godzinnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 wyniosła 9 µg/m³, a maksymalna - 154 µg/m³ i była to najwyższa zanotowana wartość w 2020 r.

Liczba dni w poszczególnych miesiącach z przekroczeniem wartości dopuszczalnych 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 przedstawiała się następująco: styczeń - 9 dni, marzec - 5 dni, listopad - 4 dni, grudzień - 8 dni (razem 26 dni).

Ograniczenie niskiej emisji jest jednym z głównych celów ochrony środowiska w Dzierżoniowie. Z tych względów wiele działań realizowanych jest w sposób ciągły od wielu lat. Do najważniejszych należy zaliczyć przedsięwzięcia związane z likwidacją starych pieców opalanych na paliwa stałe i montaż źródeł ciepła o niskiej emisji lub bezemisyjnych. W 2020 r. miasto kontynuowało dofinansowywanie zmiany sposobu ogrzewania dla mieszkańców Dzierżoniowa.

W ramach „Programu małych ulepszeń” zostało zrealizowanych 68 przedsięwzięć eliminujących ogrzewanie węglowe. W ramach działań inwestycyjnych i remontowych prowadzonych w mieszkaniach komunalnych przez DZBM Sp. z o.o. zmiany sposobu ogrzewania dokonano w 23 lokalach. Dodatkowo w ramach miejskiego programu dotyczącego mieszkań komunalnych (zwolnienie z czynszu w przypadku zmiany sposobu ogrzewania) zlikwidowano ogrzewanie węglowe w 13 obiektach.

W 2020 r. realizowany był też projekt partnerski „Koalicja na rzecz poprawy jakości powietrza Gmin Obszaru Ziemi Dzierżoniowsko-Kłodzko-Ząbkowickiej (ZKD)”. Projekt dotyczy wymiany źródła ciepła z węglowego na ekologiczne (pompy ciepła oraz ogrzewanie gazowe). Zostały złożone 24 wnioski (17 dotyczyło zmiany na pompy ciepła, a 7 na ogrzewanie gazowe). W 2020 r. zostało zrealizowanych 14 przedsięwzięć, z czego w 13 przypadkach rozliczono i wypłacono dofinansowanie (w 2021 r. projekt będzie kontynuowany).

W ramach ww. przedsięwzięć łączna powierzchnia lokali, w których nastąpiła zmiana sposobu ogrzewania to ok. 7 679 m². Dzięki temu szacunkowa redukcja pyłów PM 10 wyniosła około 8,8 ton/rok.

Do innych działań sprzyjających ograniczeniu niskiej emisji realizowanych w 2020 r. należy zaliczyć także:

1. **Modernizacje i remonty dróg gminnych.** Łączna długość dróg, na których były realizowane modernizacje i remonty dróg w 2020 r. wyniosła 3,59 km. Oprócz zwiększenia bezpieczeństwa i płynności ruchu, prace te ograniczają uciążliwości związane z transportem - zanieczyszczenie powietrza oraz hałas.

2. **Budowę ścieżek rowerowych** - ścieżki rowerowe budowane były w ramach modernizacji ul. Cichej i ul. Szpitalnej - ich długość to 2 441,60 m. Dodatkowo została wybudowana ścieżka rowerowa przy ul. Złotej (park im. Kusocińskiego) o długości 106,15 m. W 2020 r. długość oddanych dróg rowerowych wyniosła 2 547,75 m.

3. **Sadzenie drzew i krzewów** - w 2020 r. posadzono 479 drzew. W listopadzie zakończono prace związane z modernizacją parku im. Kusocińskiego, w którym posadzono ponad 6 000 roślin (ponad 80 gatunków). Dodatkowo były prowadzone nasadzenia roślin rabatowych i kwiatów jednorocznych na terenach zieleni miejskiej.

4. **Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej i podłączanie do niej nowych obiektów oraz modernizacja ciepłowni przy ul. Złotej w Dzierżoniowie** - zadanie realizowane przez podmiot prywatny, ZEC Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

9.4. KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Komunikacja publiczna realizowana jest w ramach porozumienia międzygminnego zawartego 1 lipca 2009 r. pomiędzy gminami powiatu dzierzoniowskiego (z wyłączeniem gminy Łagiewniki) i gminą Stoszowice. Zgodnie z dokumentem operatorem systemu jest Bielawa. Współpraca międzygminna umożliwia rozwijanie przyjaznego systemu transportu publicznego, który pozwala na przemieszczanie się mieszkańców pomiędzy gminami przy jednoczesnej optymalizacji linii komunikacyjnych wraz z dostosowaniem liczby kursów oraz taboru, jednolitym systemem biletowym, jednolitymi zasadami ulg i zwolnień. Wspólny system komunikacji autobusowej umożliwił wyeliminowanie starego, uciążliwego dla środowiska taboru i zastąpienie go nowymi autobusami spełniającymi normę EURO 6.

Organizowana przez gminy komunikacja publiczna umożliwia przemieszczanie się mieszkańców Dzierżoniowa w kierunkach: Dzierżoniów - Bielawa, Dzierżoniów - Jodłownik, Dzierżoniów - Grodziszczce, Dzierżoniów - Rościszów, Dzierżoniów - Kamionki, Dzierżoniów - Bratoszów, Dzierżoniów - Niemcza, Dzierżoniów - Przerzeczyn Zdrój, Dzierżoniów - Kietlin, Dzierżoniów - Piława Górna. Łącznie funkcjonuje 18 linii komunikacyjnych, w tym dwie linie wyłącznie po terenie Dzierżoniowa (linia A, B). W 2020 r. autobusy przejechały w ramach porozumienia międzygminnego 2 470 413 km, z tego na terenie Dzierżoniowa 854 156 km.

Uzupełnieniem gminnej komunikacji autobusowej jest komunikacja publiczna organizowana przez podmioty prywatne na kierunkach Dzierżoniów - Wrocław, Dzierżoniów - Świdnica, Dzierżoniów - Ząbkowice Śląskie. Poza komunikacją autobusową mieszkańcy mają dostęp także do komunikacji kolejowej organizowanej przez województwo dolnośląskie, która pozwala przemieszczać się na kierunkach Dzierżoniów - Wrocław (przez Jaworzynę), Dzierżoniów - Legnica, Dzierżoniów - Kłodzko/Kudowa Zdrój. Istotnym elementem systemu komunikacyjnego powiatu dzierzoniowskiego jest Sowiogórskie Centrum Komunikacyjne, które skupia w jednym miejscu wszystkie dostępne dla mieszkańców formy transportu: komunikację autobusową lokalną, krajową,

międzynarodową oraz komunikację kolejową. Dzięki takiemu rozwiązaniu transport publiczny staje się bardziej przyjazny dla pasażerów.

10. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy to jedno z zadań samorządu. Celem nadrzędnym polityki przestrzennej jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój. Polityka przestrzenna gminy zawarta jest w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Realizowana jest głównie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

10.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Jest to dokument strategiczny o wieloletniej perspektywie, określający pożądany rozwój miasta. Nie jest aktem prawa miejscowego, posiada jednak szczególne znaczenie i rolę, ponieważ uchwalane miejscowe plany muszą być z nim zgodne.

Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa zostało sporządzone na mocy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 7.07.1994 r. i uchwalone dla obszaru całego miasta przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą nr XLV/298/01 z 29.01.2001 r. W minionych latach kilkakrotnie je zmieniano, by dostosować je do potrzeb rozwojowych. Zmiany te dotyczyły łącznie 118,39 ha, czyli ok. 5,9% powierzchni miasta.

W 2018 r. dokonano „Oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych dla obszarów w granicach Dzierżoniowa” i stwierdzono jego dezaktualizację. Rada Miejska zdecydowała o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu. Prace nad nim rozpoczęto w 2019 r., ich zakończenie planowane jest w 2021 r.

10.2. PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są głównymi instrumentami kształtowania i ochrony ładu przestrzennego. Są narzędziami do ustalania przeznaczenia terenów, rozmieszczenia inwestycji publicznych oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenów. Wspierają rozwój miasta i zapobiegają niepożądanemu zagospodarowaniu. Stanowią podstawę do wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę i dają potencjalnym inwestorom pewność realizacji zamierzonej inwestycji na określonych warunkach.

Działania planistyczne gminy umożliwiły m.in. lokalizację i poszerzenie Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, zabezpieczenie przed

zabudową korytarza terenowego pod obwodnicę miasta, a także zapewnienie rezerw terenu pod rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Przed 1.01.2004 r. wskaźnik pokrycia powierzchni miasta planami miejscowymi wynosił 100%. Jednak z woli ustawodawcy 1.01.2004 r. utraciły moc plany uchwalone przed 1995 r., przez co 1.01.2004 r. wskaźnik pokrycia powierzchni miasta planami wynosił jedynie 11,2% (224,4 ha). W ciągu minionych lat organy gminy systematycznie sporządzały i uchwałyły nowe plany miejscowe. Obecnie na obszarze Dzierżoniowa jest ich 58. Łącznie obejmują one powierzchnię 753,5 ha, co stanowi około 37% powierzchni miasta.

11. MIESZKALNICTWO

Polityka mieszkaniowa realizowana przez miasto przyczynia się do zwiększenia możliwości uzyskania lokali przez osoby o zróżnicowanych progach dochodowych, a także wpływa na poprawę standardów dotychczasowego zamieszkania. Miasto prowadzi politykę mieszkaniową w zakresie szerszym niż wynikający z obowiązujących ustaw dotyczących gospodarowania zasobem komunalnym, poszerzając ją o działania skierowane do osób o średnich i wyższych dochodach, uwzględniając różne formy inwestowania.

11.1. MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Gmina jest zobowiązana do zapewniania lokali w ramach najmu socjalnego i lokali zamiennych, a także zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących w całości własność miasta oraz lokale znajdujące się w budynkach, w których zawiązane są wspólnoty mieszkaniowe. Dzierżoniów jest właścicielem 1 185 lokali mieszkalnych oraz 10 pomieszczeń tymczasowych w 69 budynkach komunalnych i 289 budynkach wspólnot mieszkaniowych. Zarządcą lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy jest Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych sp. z o.o.

Osoby ubiegające się o lokal gminny składają wnioski o jego przyznanie. Społeczna Komisja Mieszkaniowa (organ burmistrza do opiniowania w sprawach mieszkaniowych) rozpatrzyła w okresie od 1.04.2019 do 31.03.2020 r. 138 wniosków. Sporządziła listę 29 osób/rodzin zakwalifikowanych do najmu komunalnego lokalu mieszkalnego na lata 2020/2021 (lokale z najmem socjalnym, mieszkalne i do remontu we własnym zakresie). Zarówno liczba ubiegających się o lokal gminny, jak i liczba przyjętych do realizacji wniosków, jest porównywalna z rokiem ubiegłym. Zmniejszenie liczby osób starających się o najem lokalu wynikał m.in. z faktu, iż wnioskodawcy dodatkowo składali oświadczenia o posiadaniu lub braku posiadania tytułu prawnego do innego lokalu (lub jego części) położonego w tej samej lub pobliskiej miejscowości oraz deklaracje o wysokości dochodów członków gospodarstwa domowego i oświadczenia o stanie majątkowym.

W 2020 r. pozyskano 6 lokali z najmem socjalnym, 10 lokali do najmu na czas nieokreślony oraz 10 lokali, które przeznaczone zostały do remontu we własnym zakresie. Na lokale te zawarto umowy z osobami oczekującymi na najem lokali gminnych. Utworzono też 3 pomieszczenia tymczasowe przy ul. Brzegowej z przeznaczeniem dla osób, wobec których sąd orzekł o eksmisji.

11.2. BUDOWNICTWO I REMONTY

Równolegle do zasiedlania istniejącego zasobu mieszkaniowego przystąpiono do realizacji nowego budownictwa komunalnego. W 2020 r. wykonane zostały prace projektowe związane z budową przy ul. Prusa dwóch czterokondygnacyjnych budynków komunalnych z windą dla 48 rodzin. Miasto skierowało do najemców lokali komunalnych położonych na terenie Dzierżoniowa oferty zamian mieszkań obecnie wynajmowanych na nowy lokal przy ul. Prusa. Warunek to systematyczne opłacanie czynszu za lokal i brak zadłużenia czynszowego w okresie trzech lat od złożenia oferty. Dotyczy ona najemców o odpowiednich stałych dochodach, z uwagi na przewidywane wysokości opłat czynszowych oraz konieczność wpłaty kaucji. Nowoczesne budownictwo jest dobrą propozycją na zamianę dla osób z niepełnosprawnościami i starszych osób. Na oferty odpowiedziało już 28 rodzin.

Potrzeby w zakresie remontów i modernizacji budynków i lokali mieszkalnych określane są na podstawie ich stanu technicznego i w oparciu o wyniki przeglądów. Zgodnie z planem remontów oraz w trybie awaryjnym wykonano prace w lokalach gminnych, na które z budżetu miasta wydano 1 250 080 zł, z czego 313 353 zł na realizację planów gospodarczych wspólnot mieszkaniowych. Miasto umożliwiło również przeprowadzanie remontów we własnym zakresie przez najemców i uzyskanie częściowej refundacji kosztów w formie bezgotówkowej jako zaliczenie na poczet przyszłych opłat czynszowych. W kilkunastu przypadkach burmistrz przychylił się do wniosków najemców w sprawie refundacji kosztów prac remontowych związanych ze zmianą sposobu ogrzewania. Częściowa refundacja kosztów zmiany ogrzewania z tradycyjnego na ekologiczne, w oparciu o zawarte w 2019 r. i 2020 r. porozumienia DZBM-u z najemcami lokali mieszkalnych, wyniosła łącznie 73 428,66 zł. Ponadto na koszt miasta dokonano w wytypowanych lokalach zmiany sposobu ogrzewania na elektryczne, co kosztowało 71 240,29 zł.

11.3. NAGRODY ZA DBAŁOŚĆ O NIERUCHOMOŚCI

Inną formą pomocy miasta dla właścicieli oraz wspólnot mieszkaniowych inwestujących w budynki, także tych z udziałem gminy, są nagrody pieniężne dla laureatów konkursu „Piękna fasada”. Te podmioty, które w danym roku wyremontowały swoje budynki, mogą zgłaszać udział w konkursie o nagrodę za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Dzierżoniowa. Dzięki konkursowi „Piękna fasada” budynki odzyskują swoją dawną świetność, a wspólnoty – część kosztów remontu.

W 2020 r. do konkursu wpłynęło 12 wniosków. Przyznano 10 nagród w kategorii elewacja na sumę 105 000 zł. Otrzymały je wspólnoty następujących nieruchomości:

- WM Krasickiego 50 - I nagroda 25 000 zł,
- WM Strzelnicza 7-7a - II nagroda 15 000 zł,
- WM Świdnicka 14 - II nagroda 15 000 zł,
- WM Garncarska 2 - III nagroda 10 000 zł,
- WM Grota Roweckiego 18-20-22-24 - III nagroda 10 000 zł,
- WM Rzeźnicza 3 - III nagroda 10 000 zł,
- WM Brzegowa 82 - IV nagroda 5 000 zł,
- WM Nowowiejska 79 - IV nagroda 5 000 zł,
- WM Rzeźnicza 5 - IV nagroda 5 000 zł,
- WM Słowackiego 12 - IV nagroda 5 000 zł.

11.4. CZYNSZE

Polityka czynszowa gminy zmierza do kształtowania stawek czynszu, które zapewnią samowystarczalność finansową gospodarki mieszkaniowej. Wpływy z czynszów stopniowo powinny pokrywać nie tylko koszty bieżącego utrzymania budynków, ale zapewnić również środki na remonty. W 2020 r. nastąpiła podwyżka czynszu o 10%. Miesięczna bazowa stawka czynszu za lokal mieszkalny wynosiła 7,41 zł/m², za lokal w ramach najmu socjalnego i pomieszczenia tymczasowe - 1,32 zł/m², a za lokale będące w posiadaniu zależnym gminy - 7,85 zł/m². Wysokość stawki czynszu z tytułu najmu lokalu gminnego, zależna od stanu technicznego i wyposażenia lokalu, kształtowała się od 3,34 zł do 7,41 zł (średnio 5,93 zł).

W stosunku do najemców lokali mieszkalnych osiągających niskie dochody istnieje możliwość obniżenia stawki czynszu. Miasto umożliwia także najemcom uzyskanie ulgi w przypadku zadłużenia w opłatach z tytułu najmu. Są to umorzenia, odroczenia i rozłożenia spłaty należności w ratach.

11.5. SPRZEDAŻ

W 2020 r. sprzedano 31 mieszkań komunalnych na rzecz najemców, 1 mieszkanie w drodze bezprzetargowej oraz 2 lokale mieszkalne w drodze przetargu. Priorytetem sprzedaży była prywatyzacja ostatnich lokali w budynkach wspólnot mieszkaniowych, czyli takich lokali, których sprzedaż prowadziła do pozbycia się w nim udziału gminy. Dzięki sprzedaży miasto przestało być współwłaścicielem 5 budynków.

11.6. OFERTA DLA OSÓB O ŚREDNICH I WYŻSZYCH DOCHODACH

- Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. zbudowało przy ul. Sowiogórskiej 6 budynek z 31 lokalami mieszkalnymi.

- Miasto organizowało przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne. Sprzedano 10 działek z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe: 6 działek przy ul. Kamiennej, 2 przy ul. Nowowiejskiej, po jednej przy ul. Kwiatowej i ul. Kilara.

- Zgodnie z danymi Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Dzierżoniowie, w 2020 r. zakończono budowę 13 domów jednorodzinnych oraz rozpoczęto budowę 27.

- W 2020 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Dzierżoniowie otrzymała decyzję o warunkach zabudowy na budowę budynku przy ul. Lawendowej, a deweloperzy - na budowę budynków mieszkalnych przy ul. Lawendowej i ul. Korczaka.

- Uwolnione lokale gminne, w zależności od stanu technicznego, były przeznaczane do dalszego najmu lub do sprzedaży. W 2020 r. w przetargu sprzedano 3 lokale mieszkalne za kwotę 177 270 zł.

11.7. WSPARCIE OSÓB Z TRUDNOŚCIAMI MIESZKANIOWYMI

- W 2020 r., tak jak w latach ubiegłych, miasto udzielało schronienia osobom bezdomnym. W oparciu o umowę użyczenia Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził przy ul. Nowowiejskiej 91 ogrzewalnię dla bezdomnych.

- Podjęto też działania aktywizujące, których celem było zapobieganie bezdomności oraz wsparcie usamodzielnienia się. Przeprowadzono remonty dwóch wolnych lokali, które składały się z pomieszczeń znajdujących się po dwóch stronach klatki schodowej. Po ich remoncie i adaptacji, uzyskano z każdego z nich po dwa niezależne lokale. Zostały one przekazane w trwałą zarząd do Ośrodka Pomocy Społecznej do wykorzystania - w zależności od potrzeb - jako lokale aktywizujące lub chronione.

12. NIERUCHOMOŚCI GMINNE

Gminny zasób nieruchomości jest podstawowym składnikiem mienia gminnego. Służy rozwojowi i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, w szczególności budownictwu mieszkaniowemu oraz rozbudowie infrastruktury technicznej, takiej jak np. drogi.

12.1 ZESTAWIENIE POWIERZCHNI NIERUCHOMOŚCI GMINNYCH

Na dzień 31 grudnia 2020 r. łączna powierzchnia terenów należących do miasta wynosiła 783 ha, a ich wartość księgowa to 162 891 888 zł.

Tereny należące do miasta:

grunty orne 397 ha

łąki trwałe 26 ha

pastwiska trwałe 8 ha
grunty rolne zabudowane 6 ha
rowy 11 ha
grunty zadrzewione i zakrzewione 5 ha
tereny mieszkaniowe 66 ha
tereny przemysłowe 12 ha
inne tereny zabudowane 46 ha
tereny zurbanizowane niezabudowane 19 ha
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe 50 ha
tereny komunikacyjne 135 ha
nieużytki 1 ha
grunty pod wodami 1 ha

12.2. GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Na lata 2020-2022 opracowany został „Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Dzierżoniów”. Gospodarka gminnym zasobem nieruchomości służy ich optymalnemu wykorzystaniu.

Udostępnianie nieruchomości może następować poprzez sprzedaż, zamianę, trwałą zarząd, dzierżawę, najem, użyczenie. Natomiast nabywanie nieruchomości na rzecz miasta odbywa się w drodze kupna, darowizny, zamiany lub w innych formach przewidzianych prawem, w związku z koniecznością realizacji zadań własnych, obowiązkami wynikającymi z przepisów szczególnych oraz realizacją innych celów publicznych.

12.2.1. POWIĘKSZENIE ZASOBU NIERUCHOMOŚCI W 2020 R.

- nabycie na podstawie umów notarialnych: działka nr 495/5 obręb Dolny przeznaczona pod budowę drogi, działka nr 330/10 Nowe Miasto zajęta pod modernizację drogi gminnej,
- przejęcie nieruchomości przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi gminne: działka nr 569/4 i 569/6 obręb Przedmieście, nr 566/1 i 566/4 obręb Przedmieście, nr 495/4 obręb Dolny,
- nabycie w wyniku postanowienia sądowego z 24.02.2020 r. lokalu mieszkalnego położonego przy ul. Nowowiejskiej 54/2 o powierzchni 24,82 m².

12.2.2. WYŁĄCZENIE CZĘŚCI ZASOBU NIERUCHOMOŚCI

- sprzedaż działek budowlanych w drodze przetargowej - 10 działek,
- sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców - 32 lokale,

- sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu - 2 lokale,
- przekazanie aportem na rzecz Dzierżoniowskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych sp. z o.o. nieruchomości zabudowanej garażem w zamian za udziały w spółce.

12.2.3. PRZEKAZANIE W TRWAŁY ZARZĄD NIERUCHOMOŚCI JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM GMINY

Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym w Dzierżoniowie:

- nieruchomość zabudowana budynkiem przedszkola przy ul. Złotej 8 w Dzierżoniowie w obrębie Nowe Miasto, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 1/7 o powierzchni 337 m² oraz działka nr 1/11 o powierzchni 691 m², na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej;
- część działki nr 3/2 obręb Nowe Miasto w udziale wynoszącym 5,43% (powierzchnia udziału 500 m²) położona na terenie os. Błękitnego w Dzierżoniowie, z przeznaczeniem na zrealizowanie placu zabaw dla przedszkola.

Centrum Usług Wspólnych w Dzierżoniowie:

- udział w nieruchomości zabudowanej budynkiem użytkowym w Dzierżoniowie, Rynek 36, tj. 5 pomieszczeń o łącznej powierzchni użytkowej 115,7 m² znajdujących się na I piętrze budynku, co stanowi 9,38% udziału w działce nr 344/8 obręb Centrum, na czas nieokreślony od 1.07.2020 r., z przeznaczeniem na siedzibę Centrum Usług Wspólnych.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie:

- nieruchomość stanowiąca część działki nr 197/16 obręb Centrum w udziale wynoszącym 13,66% (powierzchnia udziału 1114 m²), położona przy ul. Kościelnej w Dzierżoniowie, na której zrealizowane zostały miejsca piknikowe oraz Owocowy Skwer, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-turystyczne,
- nieruchomość stanowiąca część działki nr 107/33 obręb Dolny w udziale wynoszącym 10,51% (powierzchnia udziału 618 m²), położona na os. Złotym w Dzierżoniowie, z placem zabaw wraz z siłownią plenerową i obiektami małej architektury, na czas nieoznaczony, z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe,
- nieruchomość stanowiąca działkę nr 772/1 o powierzchni 1643 m² przy ul. Wesołej w Dzierżoniowie w obrębie Przedmieście, z placem zabaw oraz urządzeniami do ćwiczeń fitness, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe.

Wszystkie place zabaw są w zarządzie OSiR-u. To on dba o naprawę sprzętu i jego czystość oraz teren wokół

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie:

- udział wynoszący 5,81 % w nieruchomości zabudowanej oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 4/16 obręb Przedmieście w Dzierżoniowie, tj. lokal mieszkalny nr 1 o powierzchni użytkowej 30,86 m² na parterze budynku przy ul. Ząbkowickiej 41 oraz lokal mieszkalny nr 5 o powierzchni użytkowej 27,87 m² na parterze budynku przy ul. Ząbkowickiej 41, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na funkcjonowanie lokali aktywizujących lub lokali aktywizujących na zasadach mieszkań chronionych wspieranych,
- udział w nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym o powierzchni użytkowej 202,84 m² przy ul. Nowowiejskiej 89 w Dzierżoniowie, tj. lokal mieszkalny nr 1 o powierzchni użytkowej 27,84 m² położony na parterze budynku oraz lokal mieszkalny nr 7 o powierzchni użytkowej 32,62 m² położony na parterze budynku, co stanowi 29,81 % udziału w działce nr 663/5 obręb Dolny, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na funkcjonowanie lokali aktywizujących lub lokali aktywizujących na zasadach mieszkań chronionych wspieranych.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie:

- nieruchomość zabudowana budynkiem usługowym, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 217/2 o powierzchni 169 m², położona przy ul. Krasickiego 25 w Dzierżoniowie w obrębie Centrum, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

12.2.4. ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Lokalowym zasobem gminy na podstawie umowy o zarządzanie i administrowanie zajmuje się Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych sp. z o. o.

Lokalowy zasób gminy to 1195 lokali mieszkalnych, 69 lokali użytkowych, 69 budynków w 100% komunalnych i 129 garaży.

12.2.5. ODDAWANIE NIERUCHOMOŚCI W NAJEM, DZIERŻAWĘ, UŻYCZENIE

W 2020 r. zawarto łącznie 170 umów, w tym:

- 68 umów dzierżawy gruntów rolnych,
- 49 umów dzierżawy terenu na cele handlowo-usługowe, tereny przyległe, miejsca postojowe,
- 4 umów na reklamy,
- 16 umów użyczenia,

- 9 umów dzierżawy na cele oświatowo-kulturalne,
- 15 umów dzierżawy gruntów na cele infrastruktury technicznej,
- 9 umów na pozostałe nieruchomości.

12.2.6. PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU ZABUDOWANEGO NA CELE MIESZKANIOWE W PRAWO WŁASNOŚCI TEGO GRUNTU

W 2020 r. Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury zakończył wydawać zaświadczenia o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności tego gruntu. Od 1.01.2019 r. do 31.12.2020 r. wydano 6.340 takich zaświadczeń. Jednocześnie składane są wnioski właścicieli o możliwość wpłaty jednorazowej opłaty przekształceniowej z 70-procentową bonifikatą.

13. INNE ISTOTNE DZIAŁANIA BURMISTRZA

W 2020 r. burmistrz Dzierżoniowa wydał 715 zarządzeń oraz 10 poleceń dotyczących różnych dziedzin gospodarki miasta:

- w zakresie Wydziału Finansowo-Budżetowego - 56 zarządzeń,
- w zakresie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - 253 zarządzeń,
- w zakresie Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych - 176 zarządzeń oraz 10 poleceń,
- w zakresie Wydziału Rozwoju Miasta - 8 zarządzeń,
- w zakresie Wydziału Inżynierii Miejskiej i Inwestycji - 8 zarządzeń,
- w zakresie Wydziału Organizacyjnego - 42 zarządzenia,
- w zakresie Biura Zamówień Publicznych - 48 zarządzeń,
- w zakresie Biura Komunikacji Społecznej i Promocji - 8 zarządzeń,
- w zakresie Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego - 10 zarządzeń,
- w sprawie przyjęcia uchwał Rady Miejskiej - 106 zarządzeń.

Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska - powołane z inicjatywy burmistrza stowarzyszenie stworzyły samorządy ziemi dzierżoniowskiej, by wspólnie realizować inwestycje rozwijające nie tylko poszczególne miasta, ale i cały nasz region. To odpowiedź na potrzeby nowego okresu programowania Unii Europejskiej. Największe szanse na dofinansowanie mają w nim duże projekty, w realizację których zaangażowanych jest kilka podmiotów.

Tylko w minionym roku biuro stowarzyszenie przygotowało jedenaście wniosków aplikacyjnych o pozyskanie unijnych funduszy na kwotę ponad

18 milionów złotych. Wartość środków pozyskanych w minionym roku wyniosła 5 milionów.

Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska prowadzi też punkt obsługi klientów programu „Czyste Powietrze”, w ramach którego udzielane jest dofinansowanie do zmiany sposobu ogrzewania. Siedziba punktu znajduje się w Dzierżoniowie, w Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym. Działalność punktu doradczego finansowana jest wspólnie przez wszystkie samorządy naszego powiatu.

Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Gór Sowich - zajmuje się rozwojem potencjału turystycznego samorządów Ziemi Dzierżoniowskiej leżących u podnóża Gór Sowich. Działalność burmistrza w tym zakresie pozwoli na zwiększenie liczby turystów odwiedzających nasze miasto oraz na szerszą promocję Dzierżoniowa jako miejsca prowadzącego w nasze góry.

14. **DZIERŻONIÓW W SIECI**

- Fanpage'e na Facebooku: @DzierzoniowMiasto i @ddznastrajapozytywnie
- Profil na instagramie: www.instagram.com/dzierzoniow/
- kanał na Youtube: www.youtube.com/channel/UCCvRJfgkpuX3vyEhytGezzw
- Pozostałe fanpage'e powiązane z miastem:

@Młodzieżowa Rada Miejska Dzierżoniowa

@DorotaPieszczuchSamorzadowiec

@projektdiora

@DariuszKucharski.Samorzadowiec

@AlejaBajkowychGwiazd

@InvestInDzierzoniow